FAGBLADET FOA

Hygiejnisk rengøring

SMITSTOFFER FÅR KAMP TIL STREGEN

SIDE 30

KENDT FORFATTER: I FORTJENER MERE I LØN

SIDE 24

20 SIDER OM CORONA

HUN ER EN AF CORONAHELTENE:

JEG VIL HUSKE SAMMEN-HOLDET

SIDE 10

KOST & SERVICE

rescEU. Du kan regne med Europas beredskabsstyrke.

Når en brand bliver for stor til, at et land selv kan bekæmpe den, træder Den Europæiske Union til og samler sine kræfter. Sammen om at beskytte. Læs mere på **ec.europa.eu/echo**/

SNAPSHOT
HYGIEJNISK RENGØRING
SIDE 30

INDHOLD

Chefredaktørens klumme
SIDE 4

Fag og fremtid: Rustet til bakterier og vira
SIDE 6-7

20 SIDERS TEMA
Coronaheltene
Mød nogle af de medlemmer, der fik vendt op og ned på deres arbejdsliv.
SIDE 8-15

Corona kan koste dig dyrt
SIDE 16-17

De omstillingsparate
Mange har fået nye arbejdsopgaver under coronakrisen.
SIDE 18-23

Interview: Hanne-Vibeke Holst
Forfatteren har været positivt overrasket under coronakrisen.
SIDE 24-27

Striiben: Klumme & debat
SIDE 28-29

Snapshot: Hygiejnisk rengøring
SIDE 30-33

Fagligt talt
SIDE 34

Brug FOA: I kamp for tillæg
SIDE 36-37

Kend din ret: Kritisk sygdom
SIDE 38

Dine penge: Trim dine lån
SIDE 40-41

Min vej
SIDE 42

Forskerzonen: Umami
SIDE 43

A-kassen: Virksomhedspraktik
SIDE 44

Mad på farten
SIDE 45

Quiz
SIDE 46

Det sker
SIDE 48-49

Kollegakram
SIDE 50

FAG OG FREMTID
E-LÆRING
SIDE 6

FORSKER-ZONEN
UMAMI I DET GRØNNE
SIDE 43

”

FAKTISK HAR JEG ALDRIG I MIT LIV VÆRET SÅ STOLT OVER AT VÆRE DANSKER SOM I DE SENESTE MÅNEDER. SIDE 24-27

HANNE-VIBEKE HOLST
FORFATTER

FOA **Ansv. chefredaktør** Gitte Hejberg · gith@foa.dk · 46 97 24 58 · **Redaktionschef** Morten Bruun · mobr@foa.dk · 46 97 23 97
Staunings Plads 1-3, 1790 København V · 46 97 26 26 · foa.dk · foa@foa.dk

HVAD VI LÆRTE AF CORONAKRISEN

VELKOMMEN | I denne uge er det fire måneder siden, den første dansker blev konstateret smittet med coronavirus. Siden har vi gennemlevet et surrealistisk forår, hvor vi har lært, hvor små og sårbare vi mennesker er, når virussygdomme ruller over vores klode.

Vi har også lært, hvor ekstremt vigtigt det er, at der er styr på – og lagerbeholdning af – værnemidler. Epidemier hører ikke kun fortiden til.

Krisen har bekræftet os i, hvor afgørende det er, at vi har en velfungerende offentlig sektor. Befolket med dygtige mennesker, der har passet deres job – og mere til – også selvom de har stået i ukendte og krævende situationer. Mange har taget et ekstra ansvar, uanset om de var en del af nødberedskabet, skulle arbejde under restriktioner, udlånes til andre funktioner eller genåbne forsigtigt.

Det, vi lærte af krisen, skal vi tage med videre. For nogle har tiden øget fællesskabsfølelsen på jobbet. Ofte på tværs af faggrupper. Andre har oplevet at få mere anerkendelse. Atter andre har været glade for at vise, at de er omstillingsparate eller i stand til at lære andre op. Nogle faggrupper, der tidligere har følt sig overset, har oplevet en større synlighed. De færreste kan i dag være i tvivl om værdien af hygiejnisk rengøring eller værdien af at opdele børn i mindre grupper. Det skal vi ikke smide over bord, når samfundet er oppe i gear igen.

Fagbladet byder i dette nummer på et 20 siders coronatema, hvor vi dels hylder heltene og dels sætter spot på det, vi nu skal holde fast i. ★

Gitte Hejberg

GITTE HEJBERG
ANSV. CHEFREDAKTØR

TEMA OM CORONA
SIDE 8-27

> FOR NOGLE HAR TIDEN ØGET FÆLLESSKABS-FØLELSEN PÅ JOBBET.

@GITTEHEJBERG

HVAD HAR DU SAVNET UNDER CORONAKRISEN?

AF ANDREAS HEMME

Afstand giver afsavn

Mona Grandt
Pædagogisk assistent, Børnehaven Vestervold, Varde Kommune
Jeg har savnet at være tæt med mine kolleger. Afstandskrav og en opdelt legeplads giver en form for afsavn. Det er heller ikke det samme at holde online personalemøder.

Savner forståelse

Pia Schulz Pedersen
Serviceassistent, Aarhus Universitetshospital, Skejby
Jeg har enkelte gange savnet forståelse fra borgerne. Jeg ved, det kan være svært, når man er syg og skal på hospitalet, fordi alt bliver vendt på hovedet. Men der er en grund til, at vi har skærpet reglerne, og det har ikke været for at genere nogen.

At kunne sidde sammen

Bodil Mogensen
Sosu-hjælper, Hjemmeplejen i Silkeborg Kommune
Da vi ikke må sidde tæt sammen, bliver vi medarbejdere skilt ad i små grupper. Det fremmer ikke samarbejdet. Men bortset fra det har vi stået sammen under krisen.

FOTOS: JØRGEN TRUE OG NIELS ÅGE SKOVBO

BLIV ALTERNATIV BEHANDLER

HOS DANSK AKADEMI FOR KROPSTERAPI

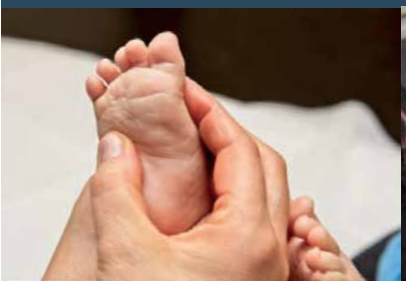

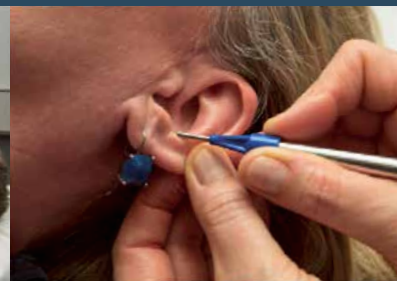

BLIV

- Massør
- Kropsterapeut
- Kranio Sakral Terapeut
- Babyterapeut

KOM TIL INFORMATIONSMØDE PÅ

Massør/kropsterapeut den 11. august kl. 17.00-19.00

Kranio-Sakral terapeut den 18. august kl. 17.00-19.00

Behovet for kompetente alternative behandlere i Danmark er stærkt stigende.
Går du med en drøm om, at hjælpe andre af med deres problemer i bevægeapparatet, vil en uddannelse som enten Fysiurgisk Massør, Kranio-sakral Terapeut, Babyterapeut eller Kropsterapeut være noget for dig. Du er også velkommen til at deltage på enkelte kurser.

Vi sidder klar til at besvare dine spørgsmål på tlf. 2016 1516 eller på mail: info@kropsakademi.dk

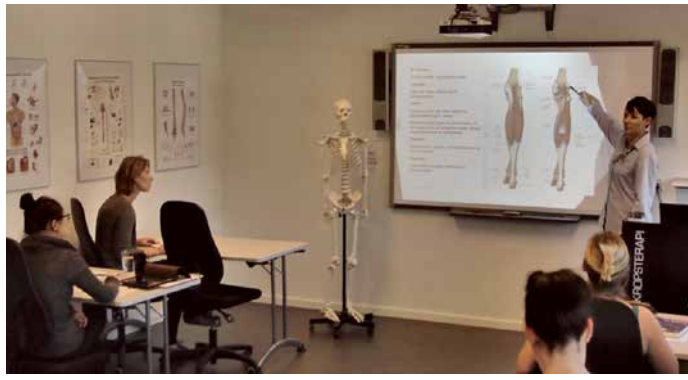

Få din uddannelse til halv pris via Bruttolønsordningen

10 % rabat til FOA medlemmer

Læs meget mere om alle vores kurser på

WWW.KROPSAKADEMI.DK

FAG OG FREMTID

Får rengørings-fif på telefonen

Rengøringsansatte i København bliver rustet til at bekæmpe spredning af virus og multiresistente bakterier.

AF INGRID PEDERSEN | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Coronavirus har sat ekstra turbo på vigtigheden af hygiejnisk rengøring, der kan bryde smitteveje. Men allerede tilbage i 2016 tog Københavns Kommune en beslutning om, at rengøringsansatte skulle have et fagligt løft, blandt andet på grund af en stigning i borgere med multiresistente bakterier.

Det har udmøntet sig i en seks ugers rengøringsuddannelse, som i 2018 blev obligatorisk for alle nyansatte på plejehjem og rehabiliteringscentre, der ikke tidligere har fået uddannelsen. I løbet af 2018/19 har 29 medarbejdere gennemført forløbet.

Lone Carlsson, der er hygiejnesygeplejerske i Københavns Kommune, vurderer, at indsatsen vil føre til mindre smittespredning og lavere sygefravær blandt personalet.

"Desuden tror jeg, det vil betyde, at de rengøringsansatte i højere grad tør stille sig op foran plejepersonalet og bidrage med deres faglighed. Mange steder er de jo ikke engang med på personalemøder," siger hun.

Som et led i opkvalificeringen har alle rengøringsmedarbejdere i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen fået udleveret en smartphone, hvor de kan hente viden.

"Vi har fået udviklet syv animationsfilm, som er lette at tilgå på telefonen, hvis man kommer i tvivl om en konkret ting i forbindelse med rengøringen," siger Lone Carlsson.

Film letter læringen

Fællestillidsrepræsentant Betina Vincentz, der har været involveret i uddannelsesprogrammet, er glad for den nye form for e-læring.

"Mange af kollegerne har svært ved at læse dansk, og derfor er det rigtig godt med film, der er lettere at bruge end pjecer," siger hun. ★

REDAKTIONEN@FOA.DK

PLEJEMEDHJÆLPER MOHAMED ALI

"SMART, AT JEG KAN TJEKKE PÅ MOBILEN"

På plejehjemmet Slottet på Nørrebro i København var de godt rustet, da coronavirus gjorde sit indtog i Danmark. Rengøringsmedarbejderne har nemlig været på kursus i hygiejnisk rengøring og er vant til at undgå smittespredning, hvis en beboer kommer hjem fra hospitalet med MRSA, VRE eller andre resistente bakterier. Og hvis der opstår tvivl, er der hurtig hjælp at hente, fortæller rengøringskoordinator Marianne Weihrauch og plejemedhjælper Mohamed Ali, der begge gør rent på Slottet. Via deres telefoner har de adgang til et e-læringsforløb med blandt andet animationsfilm om rengøring.

"Det er smart, at man hurtigt kan tjekke, hvordan man for eksempel skal bruge værnemidler på en smittestue," siger Mohamed Ali.

Indtil videre er Slottet gået fri for smitte med coronavirus blandt beboerne, så Marianne Weihrauch håber, det er muligt at begrænse den, hvis den

Mohamed Ali og Marianne Weihrauch gør begge rent på plejehjemmet Slottet i København, og har stor nytte af læringsfilmene – for eksempel om rengøring af en smittestue.

LÆRINGSFILM PÅ MOBILEN

Rengøringsansatte i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i København kan via deres mobil få adgang til animationsfilm, der blandt andet viser, hvordan de skal:

- bruge værnemidler
- pakke rengøringsvognen korrekt
- gennemføre basis- og supplerende rengøring
- optørre spild og opkast.

På telefonen kan de også finde rengøringsplaner, brugsanvisninger og andre oplysninger, de har brug for i forbindelse med deres arbejde.

skulle komme inden for dørene. Hygiejnen er i hvert fald i top, siger hun.

”Principperne for rengøring er de samme som før, men vi har skruet op for hyppigheden på fællesarealerne, så kontaktflader som gelændere og knapper i elevatorer nu bliver gjort rent flere gange dagligt.”

På de stuer, hvor der er beboere med smittefarlige bakterier, bliver kontaktpunkterne også rengjort flere gange om dagen. Rengøringsvognen bliver udenfor, så medarbejderne tager alt, hvad de skal bruge med ind på stuen og smider alle klude og mopper til vask i en særlig pose, og beboerens tøj bliver lagt i en anden pose.

”Desuden gør vi rent i en bestemt rækkefølge, så vi altid går fra rent til urent, fra højt til lavt – og tager badeværelserne til sidst,” siger Marianne Weihrauch. ★

BAG OM ORDET

Hygiejnisk rengøring handler om at bryde smitteveje og forebygge infektioner. Blandt andet er der stor fokus på at rengøre berøringspunkter som håndtag og kontakter.

STATSMINISTER METTE FREDERIKSEN · 11. MARTS 2020

SCANPIX

”LIGE PRÆCIS JER HAR VI MERE BRUG FOR END NOGENSINDE”

HVERDAGENS CORONAHELTE
SIDE 10

AF ANDREAS HEMME, JOACHIM PLOUG HANSEN OG CECILIE UHRE (REDAKTIONEN@FOA.DK) | FOTO: HEIDI LUNDSGAARD OG PRIVAT

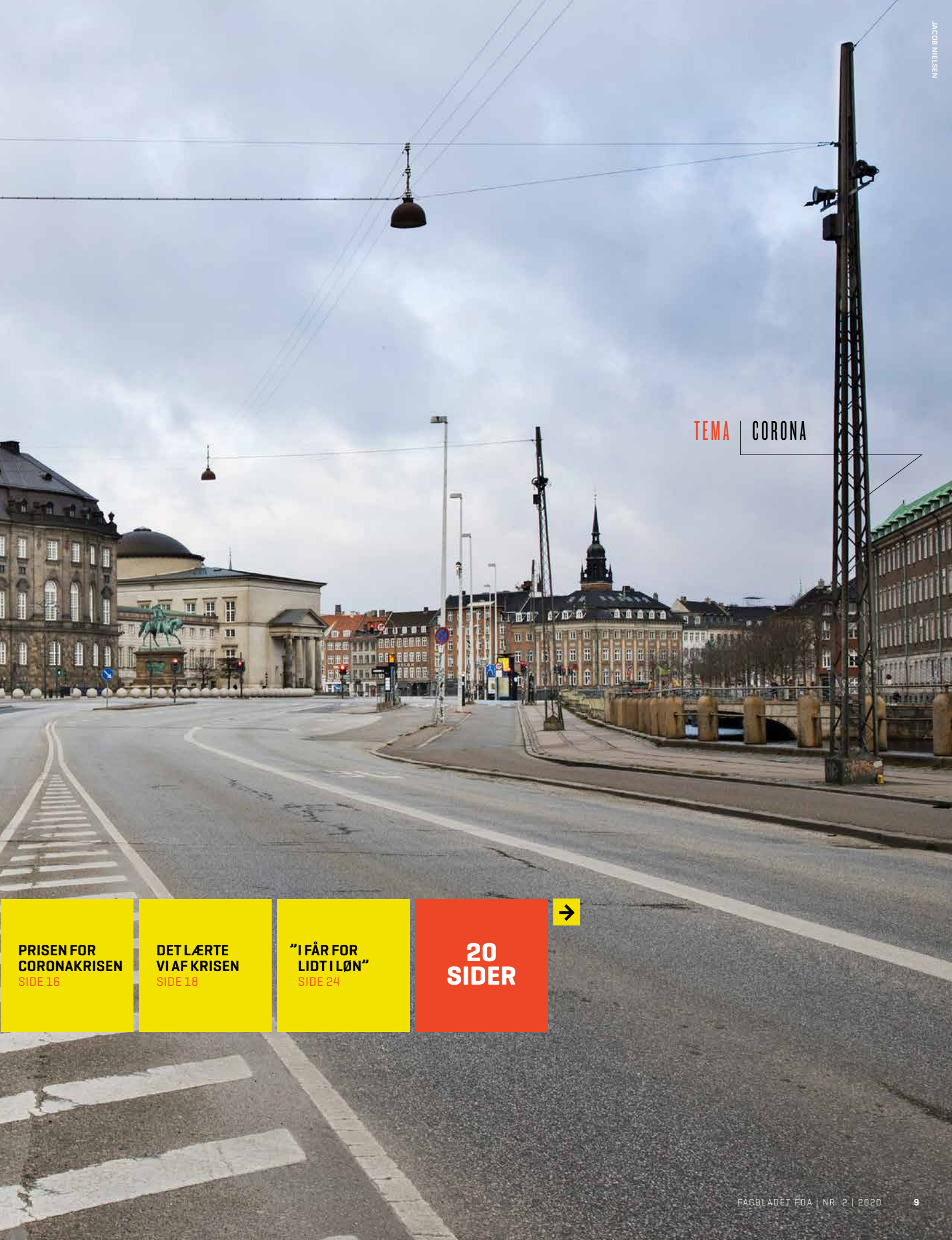

JACOB NIELSEN

TEMA | CORONA

PRISEN FOR CORONAKRISEN
SIDE 16

DET LÆRTE VI AF KRISEN
SIDE 18

"I FÅR FOR LIDT I LØN"
SIDE 24

20 SIDER

HVERDAGENS CORONAHELTE

”Lige præcis jer har vi mere brug for end nogen sinde,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da coronakrisen ramte Danmark, og landet lukkede ned. Det var i høj grad FOAs medlemmer, hun henvendte sig til. De sosuansatte, portørerne, plejehjemspedellerne, husassistenterne, dagplejerne, pædagogerne – og alle de andre. Hverdagens helte blev hverdagens coronahelte. Fra første færd fulgte Fagbladet FOA deres arbejde i frontlinjen.

Her er en række vidnesbyrd.

AF CECILIE UHRE M.FL. (UHRE@FOA.DK)

FOTO: JØRGEN TRUE, VICTORIA MØRCK MADSEN OG PRIVAT

EN HOSPITALS-MEDHJÆLPER, DER FØLER SIG ANERKENDT

Charlotte Søndergaard Madsen · 51 år
Hospitalsmedhjælper
Gentofte Hospital

Coronakrisen vil for Charlotte Søndergaard Madsen blandt andet blive husket for det sammenhold, der udviklede sig blandt kollegerne på Gentofte Hospital – fra ledelsen, som sørgede for, at de var nok medarbejdere til at kunne gøre ordentligt rent, og til plejepersonalet, der var åbne for samarbejde på en ny måde.

”Man har bare fornemmet en holdånd hele vejen rundt, og at det her skulle vi nok klare,” siger Charlotte Søndergaard Madsen, der tror, at den måde, faggrupperne har lært hinanden at kende på, vil være en fordel i fremtiden. Samtidig har hun oplevet mange tilkendegivelser fra folk uden for hospitalet. Medarbejderne har for eksempel modtaget mange små gaver.

”Jeg tror, at flere mennesker har fået øjnene op for nogle faggrupper, de ikke vidste fandtes – og ikke mindst deres betydning for samfundet.” ★

EN STOLT PEDEL

Jan Møller · 57 år
Teknisk servicemedarbejder
Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj

Tirsdag morgen efter påske så noget anderledes ud for pedel Jan Møller. Han brugte i alt 14 timer på at gøre Tilsted Skole og Børnehuset Kathøj klar til at tage imod de mindste børn efter en længere hjemsendelse.

Der skulle følges retningslinjer om to meters afstand mellem bordene og skabes bedre muligheder for håndvask.

”Der skulle tænkes lidt kreativt,” siger Jan Møller, som mødte klokken seks på skolen og ved 20-tiden - 14 timer senere - var færdig i børnehuset.

Jan Møller er stolt af de nye, kreative løsninger, som han har været med til at lave på skolen og i børnehuset. Og han har også kun fået positive tilbagemeldinger fra personalet på skolen.

”Jeg har været overrasket over, at vi var sådan på forkant med det hele. Jeg har en rar fornemmelse omkring det.” ★

REDDER I RUMDRAGT

Marlene Skade · 37 år
Ambulanceredder
Hovedstadens Beredskab

For Marlene Skade kan der i høj grad sættes lighedstegn mellem rumdragt og corona. For det er sådan en dragt, der har præget en del af hendes arbejde i løbet af pandemien. Også selvom der ikke skete en stor udvikling i antallet af coronasmittede.

”Flere af de patienter, jeg har hentet, har været alvorligt ramt af corona. Men arbejdsmæssigt blev vi ikke mere belastede i de første måneder,” siger hun.

Den største forskel i forhold til det normale arbejde har været, at mange af turene tager længere tid. Når borgeren udviser symptomer på corona, skal Marlene Skade og hendes kolleger nemlig i dragterne. Og de kan være nogle besværlige bekendtskaber. De er store og kan være bøvlede at arbejde i.

”Jeg manglede at kunne give den nære omsorg. Den kan være svært at give på grund af rumdragten. Jeg synes specielt, det er synd for de ældre,” siger hun. ★

I FORRESTE RÆKKE

Peter Joachim Buch · 57 år
Social- og sundhedsassistent i fixerum
Københavns Kommune

Peter Joachim Buch passer på socialt udsatte i et af verdens største stofindtagningsrum på Vesterbro. Og under corona har opgaven kun været endnu vigtigere.

”Coronasituationen har gjort dem endnu mere sårbare, end de er i forvejen. Mange af dem kæmper jo med kroniske sygdomme og psykiske lidelser,” siger han.

Men krisen har ikke kun sat stofmisbrugerne i en udsat position. Også Peter Joachim Buch og hans kolleger har følt sig sårbare.

”Vi er i tæt kontakt med brugerne. Og man ønsker jo ikke at tage smitte med hjem til sin familie,” siger han.

Faktisk er en af medarbejderne i fixerummet blevet testet positiv med corona. Og smitterisikoen har også været reel på arbejdspladsen. Foran H17, hvor Peter arbejder, har der været flere samlet end normalt.

”Det øger smittefaren. Også hos de personer, som efterfølgende kommer ind for at fixe.” ★

INSTITUTIONSAGTIGT

Lene Reinseth Koch · 47 år
Socialpædagog
Socialpsykiatrisk bocenter
Københavns Kommune

Coronakrisen sendte personalet på det socialpsykiatriske bocenter, hvor Lene Reinseth Koch arbejder, i nødberedskab. Det skabte en ny hverdag på centeret.

”Der har været en masse forbehold. Før i tiden arbejdede vi meget på at gøre beboerne så selvstændige som muligt. Under coronakrisen har vi hentet mad og ordnet mange ting for dem. Det har skabt en institutionsagtig følelse,” siger Lene Reinseth Koch.

Til gengæld har coronakrisen også skabt en større ro for hende. Både fordi der har været færre på arbejde, men også helt generelt i samfundet.

”Blusset har været lavt. Folk har været tvunget til at tage den med ro, og det har været dejligt,” siger hun og fortæller, at centret i de første godt to måneder med corona slap for smitte – både blandt medarbejdere og beboere. ★

MORGENMENNESKE

Jan Rod Jensen · 53 år
Ejendomsservicetekniker
Remstruplund Plejecenter
Silkeborg Kommune

I starten af coronakrisen nøjedes Jan Rod Jensen med kun at sørge for, at det nødvendige fungerede. Vand, varme og el. De andre opgaver kunne vente, for frygten for at smitte de ældre, udsatte borgere var stor. Og han mødte på arbejde tidligt om morgenen, inden beboerne var stået op, for at fjerne alt affald.

”Jeg har et enormt ansvar for ikke at komme til at smitte dem. Derfor har jeg også taget alle mine forholdsregler med håndsprit og handsker,” siger han.

Efterhånden normaliserede hverdagen sig for Jan Rod Jensen, selvom pårørende i de første mange uger stadig ikke måtte besøge deres nære inde på plejehjemmet. Men derfor er det stadig vigtigt at tage hensyn og lade være med at omgås de ældre beboere mere end højst nødvendigt. Og netop hygiejnen er kommet for at blive.

”Det er en af de gode ting, som jeg vil tage med mig videre fra krisen.” ★

MINDEDES DØD SOSU-ASSISTENT

17. april gik flaget på halv stang på Bispebjerg Hospital i København til minde om en 36-årig social- og sundhedsassistent, der var død efter kort tids sygdom. Han arbejdede på hospitalets covid-19-afdeling og var selv testet positiv. Det vides ikke, hvor han blev smittet. Efterfølgende forsikrede hans kolleger, at der hverken havde manglet værnemidler eller informationer.

CORONA SOM ARBEJDSSKADE

Midt i april blev coronasmitte anerkendt som mulig arbejdsskade. Kravet er, at man skal kunne sandsynliggøre, at man har været udsat for smitte eller smitterisiko i forbindelse med sit arbejde. FOA var bannerfører på kravet, og formand Mona Striib kaldte det ’en stor sejr’, fordi der blev skabt tryghed for de medarbejdere, der senere i livet måske risikerer følgeskader. Du anmelder covid-19 som mulig arbejdsskade ved at kontakte din læge eller Arbejdsmarkedets Erhvervssikring – eventuelt gennem din tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant.

ALLE SKAL SIKRES VÆRNEMIDLER

”Vi må ikke stå i en situation igen, hvor vi mangler værnemidler,” sagde statsminister Mette Frederiksen, da hun midt i maj oprettede en ny styrelse. Den skal blandt andet sikre, at Danmark er forberedt på en ny pandemi. I FOA var sektorformand Torben Hollmann tilfreds med, at der ’er blevet lyttet til os’. I coronakrisens første måneder oplevede talrige FOA-medlemmer nemlig, at de blandt andet manglede masker og visirer.

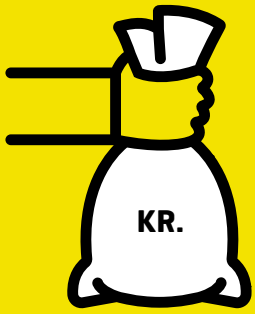

DÆKKER UDGIFTER TIL BESØG

Efter pres fra ikke mindst FOA fik kommunerne løfte om at få dækket alle ekstraudgifter i forbindelse med de foranstaltninger, kommunerne blev pålagt i forbindelse med eksempelvis besøg hos ældre på plejecentre. Det var blandt andet vigtigt for FOA, at den opgave blev understøttet af nødvendige ressourcer.

HJÆLP TIL DE UDSATTE

Det viste sig hurtigt, at personer med eksempelvis kræft eller lungelidelser i særlig grad skulle tage sig i agt for coronavirus. Og dem blev der taget et særligt hensyn til i den aftale til gavn for 'særlige risikogrupper', som et enigt folketing indgik midt i maj. Deres arbejdsgivere kan få sygedagpengerefusion, hvis det er for farligt for deres medarbejdere at møde på arbejde – hvis enten den ansatte eller pårørende er i risikogruppen. Og medarbejdere, der ikke får udbetalt løn fra arbejdsgiveren ved fravær, får ret til sygedagpenge fra kommunen.

LÆS MERE PÅ FAGBLADETFOA.DK

Coronakrisen betød, at Fagbladet FOA udsatte det trykte magasin, som skulle have været på gaden midt i april. Til gengæld skruede redaktionen op for nyheder, portrætter og guides på fagbladetfoa.dk, hvor det foreløbig er blevet til langt over 100 artikler. Alle er samlet under temaet 'Coronavirus'.

Læs her
fagbladetfoa.dk/corona

VI KLAREDE DEN

René Liebeck · 54 år
Serviceassistent
Herlev Hospital

For René Liebeck, der står i køkkenet på Herlev Hospital, har coronakrisen vist, at medarbejderne i køkkenet kan klare store udfordringer.

"Vi er klar, hvis det en dag skulle blive rigtigt slemt, vi kan sagtens løfte opgaven. Det her var en prøve," siger han.

Normalt henter patienterne selv deres mad, men under krisen blev maden serveret direkte på stuerne, og samtidigt skulle køkkenpersonalet lave ekstra portionsanretninger til afsnit med smittede patienter. Antallet af anretninger per dag har været svingende.

"Det har været lidt stressende, at man fra morgenstunden ikke har vidst præcis, hvor mange portioner der skulle gøres klar," siger René Liebeck, der dog synes, de har klaret det godt i køkkenet. ★

CORONAELEVEN

Michelle Slivsgaard · 26 år
Social- og sundhedsassistentelev
Haderslev Kommune

Som sosu-elev nåede Michelle Slivsgaard at være en del af coronaberedskabet under sin praktik i Haderslev Kommune. Grundet coronakrisen har Michelle Slivsgaards praktiktid været anderledes end andre praktikanters. Der blev kørt med nedsatte ressourcer, og det medførte en prioritering, der har været svær for Michelle, der altid har drømt om at arbejde i sundhedsfaget.

"Hvor borgerne før fik rengøring hver anden uge, fik de det måske kun en gang om måneden. Og de plejede at få bad flere gange om ugen, men måtte nøjes med en enkelt gang ugentligt. Det var nødvendigt at prioritere personlig pleje, mad, vand og medicin højere. Men jeg kunne godt føle, jeg af og til svigtede dem," siger hun.

Michelle Slivsgaard blev færdig som social- og sundhedsassistent sidst i maj. ★

TRYKKET LETTEDE

Henriette Bøgh Jakobsen · 54 år
Social-og sundhedsassistent
Hjemmeplejen i Ejby

”Vi er begyndt at køre ud til alle borgerne igen,” siger Henriette Bøgh Jakobsen.

Da coronasmitten ramte Danmark, blev udkørslen til de fleste borgere ellers indstillet, og kun de borgere med allerstørst behov fik fortsat besøg.

Selvom smittetrykket begyndte at falde, og der midt i maj ikke var nogen coronatilfælde i hjemmeplejen i Ejby, har Henriette Bøgh Jakobsen stadig haft en frygt for at smitte borgerne.

”Jeg blev testet, fordi jeg havde symptomer på corona. Jeg var heldigvis negativ, men jeg nåede at blive bekymret for, hvem jeg kunne have smittet,” fortæller hun.

I takt med at antallet af smittede faldt til nul, har hun oplevet, at værnemidlerne kan virke lidt fjollede.

”Det er ved at være lidt trættende at arbejde med alle de retningslinjer, man skal tage højde for.” ★

SAMARBEJDETS KUNST

Alex Dam · 36 år
Pædagogisk assistent
Landsbyen Sølund i Skanderborg

For Alex Dam skabte coronakrisen en lidt travlere hverdag. De af hans kollegaer, der tilhører risikogruppen i forhold til coronasmitte, blev sendt hjem, lige da krisen brød ud. Derfor har medarbejderne i Landsbyen Sølund arbejdet i underbemanding, og sådan var det nærmest hver dag de første knap tre måneder under epidemien.

”Jeg arbejder på en afdeling, hvor normeringen normalt er 1 til 1, fordi vores beboere er meget krævende. Men fordi vi har været i underbemanding, har jeg skullet være opmærksom på mere end en beboer ad gangen,” siger han.

Men Alex Dam føler, at medarbejderne indbyrdes har været gode til at finde løsninger.

”Coronakrisen har lært os at samarbejde, og så har vi set, at vi godt kan håndtere underbemanding, selvom det er hårdt.” ★

EN STRESSET PORTØR

Hans Jensen · 50 år
Portør
Rigshospitalet Glostrup

Selvom Hans Jensens arbejdsdage har været mere stille og rolige under coronakrisen, har han stadig følt sig lidt stresset.

”Uvisheden stresser mig. Uvisheden om hvor lang tid corona bliver hængende og uvisheden om, hvordan min arbejdsdag ser ud i forhold til nye ændringer og retningslinjer,” siger Hans Jensen.

Bekymringen for at være rask smittebærer har også ligget i hans baghoved.

”Jeg har en kollega, hvis kone blev testet positiv, men min egen læge mente ikke, at der var behov for at teste mig, da min kollega ikke havde symptomer,” siger han.

Men på trods af det hele har Hans Jensen en stærk tro på, at det hele nok skal gå.

”Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at vi nok skal klare det her, hvis alle tager deres forholdsregler og hører efter, hvad der bliver meldt ud fra myndighederne.” ★

Tak er ikke nok

FOAs medlemmer forventer højere løn. Forbundsformanden er med dem, men siger, at det på grund af coronakrisen kan blive rigtig svært.

AF MORTEN BRUUN OG FINN DANIELSEN | FOTO: VICTORIA MØRCK MADSEN

Midt på foråret blev der hængt et banner op foran indgangen til Amager Hospital med teksten 'Tak er ikke nok'. Det budskab behøver FOAs formand, Mona Striib, ikke bruge mange sekunder på at fortolke. Efter at sundhedspersonalet – herunder mange FOA-medlemmer – har stået i forreste linje under coronakrisen, vil de gerne have vekslet samfundets anerkendelse til højere løn.

"De er i forvejen lavtlønnede og kan ikke nøjes med tak. Nu siger de så: 'Hvis I er så glade for det, vi laver, må I også vise det i lønningsposen'. Det kan ikke overraske," siger Mona Striib her seks måneder, før de afgørende forhandlinger om nye overenskomster går i gang.

Skal skærme lønnen

Mona Striib er også formand for Forhandlingsfællesskabet, der repræsenterer godt 550.000 offentligt ansatte. Og de risikerer at blive skuffede. Med Mona Striibs ord kan det nemlig blive 'rigtig, rigtig svært' at indfri deres forventninger. Det skyldes, at coronakrisen også er en økonomisk krise med et boom af ledige på det private arbejdsmarked og lukkede virksomheder.

"Danmark har i løbet af meget kort tid oparbejdet en voldsom gæld," siger Mona Striib om den virkelighed, der nu favner de kommende OK-forhandlinger.

"Vi risikerer, at lønningerne på det private arbejdsmarked begynder at falde. Sker det, vil det også ramme lønningerne på det offentlige arbejdsmarked, fordi vi har en parallel lønudvikling mellem den private og offentlige sektor gennem den såkaldte reguleringsordning. Derfor står vi nu overfor en vanskelig situation," siger Mona Striib med tanke på, at offentligt ansatte i værste fald risikerer at gå ned i løn.

"Det vil være aldeles ubærligt, hvis det sker. Og vi vil selvfølgelig gøre alt, hvad vi kan, for at skærme medlemmernes løn," siger Mona Striib og vedgår, at kollegerne på arbejdspladserne næppe går og tænker på den slags tekniske forklaringer og mekanismer til dagligt.

"Nej, det kan vi ikke forvente. Men det er et vilkår, vi er en del af."

En ny model

I løbet af april og maj var både lønmodtagere og arbejdsgivere i fuld gang med at overveje, hvordan de kommende OK-forhandlinger skal gribes an i skyggen af coronakrisen.

"Der bliver lavet beregninger i massevis, og på vores side leder vi efter en løsning, hvor vi måske gør det på en anden måde, end vi plejer," siger Mona Striib og tilføjer:

"For blot få måneder siden anede vi ikke, at en coronapandemi var på vej og ville vælte alle planer af bordet. Lige nu handler det om at sikre, at den offentlige sektor ikke kommer til at betale på samme måde, som det var tilfældet efter finanskrisen. Vi skal investere i velfærd og for alt i verden undgå en ny 10-års periode med afskedigelser." ★ MOBR@FOA.DK

Ved redaktionens deadline var forløbet om OK21 fortsat uafklaret. Følg Fagbladet FOAs dækning på fagbladetfoa.dk

BAG OM ORDET

Reguleringsordning er en aftale, der kom ind i overenskomsterne i 1984 for at sikre nogenlunde ens lønudvikling i den private og offentlige sektor. Når det private arbejdsmarked oplever lønstigninger, stiger offentligt ansattes løn med en næsten tilsvarende del. Modsat skal offentligt ansatte også af med en del af forskellen, når private lønninger falder.

CORONA SKÆRER IKKE I NORMERINGERNE

I første omgang behøver ansatte på ældre-, børne- og andre velfærdsområder ikke være bange for, at udgifter til coronabekæmpelse i kommuner og regioner skal gå ud over normeringer og arbejdsmiljø. Regeringen har nemlig aftalt med kommuner og regioner, at den slags udgifter ikke medregnes, når det såkaldte udgiftsloft fastsættes.

Også anlægsloftet har kommuner og regioner fået lov til at bryde i år. Det betyder flere penge til vedligeholdelse og renovering af bygninger, og flere FOA-arbejdspladser kan få glæde af sådanne projekter. Loftet hæves i 2021.

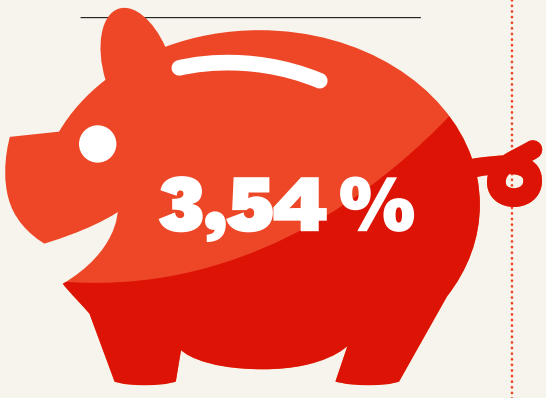

CORONA ÆDER IKKE PENSIONEN

Selvom coronakrisen har fået aktiekurserne til at styrtdykke, behøver FOAs medlemmer, der har deres pension i PenSam, ikke frygte drastiske forringelser af pensionsopsparingen. PenSam fastholder nemlig sin planlagte rente på 3,54 procent. Det kan PenSam gøre, fordi pensionsselskabet i gode tider sparer op til dårlige og derfor giver kunderne en 'gennemsnitsrente'. Den får de i stedet for markedsrenten, der ville betyde stigende og faldende rente afhængig af samfundsøkonomiens op- og nedture.

KILDE: PENSAM

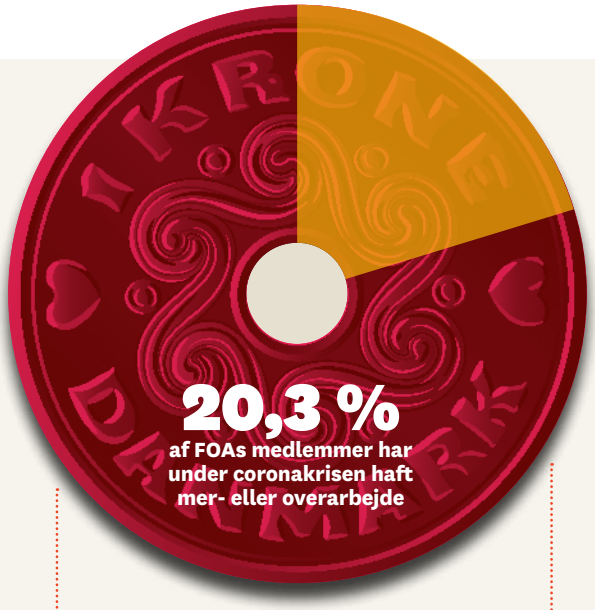

ÆNDREDE VAGTPLANER UDLØSER TILLÆG

Omkring hvert femte FOA-medlem (20,3 procent) har under coronakrisen haft mer- eller overarbejde. 1,5 procent af de deltidsansatte oplyser, at de er gået op i tid. Vagtplaner er på en del arbejdspladser ændret med kort varsel, og det vil udløse tillæg til en del ansatte.

Næsten hver tredje (31 procent) har 'i høj eller meget høj grad' oplevet øget arbejdspres, kun hver femte (19 procent) har 'slet ikke' oplevet ekstra belastninger. En mulighed for at få penge for sin særlige indsats er, at FOA forhandler lokalløn med arbejdsgiverne.

KILDE: MEDLEMSUNDERSØGELSE MAJ 2020 OG FOAS OVERENSKOMSTAFDELING

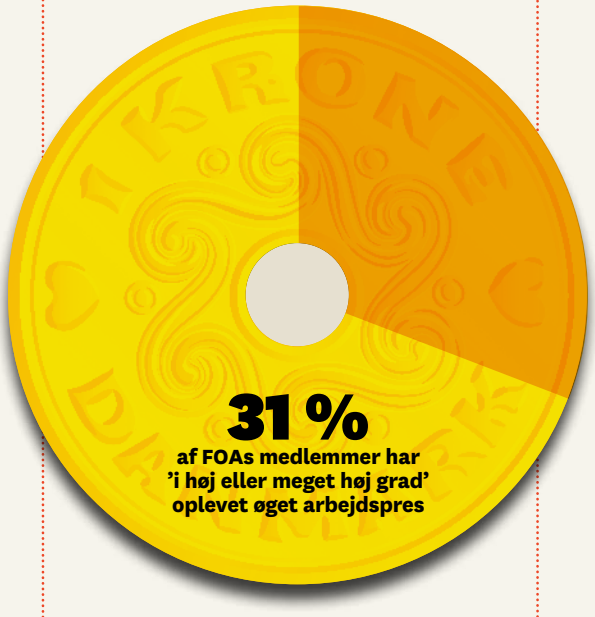

+3 MÅNEDER

CORONAKRISEN FREDER ARBEJDSLØSE OG SYGE

Dagpenge og sygedagpenge er blevet forlænget med tre måneder. Det har sandsynligvis betydet, at en række FOA-medlemmer har undgået at miste dagpengeretten. Og at endnu flere har kunnet bevare sygedagpengene længere, end de under normale forhold ville være berettiget til.

CORONARAMTE PENGEPUNGE KAN FÅ HJÆLP

PenSam Bank tilbyder hjælp til familier, der er kommet i økonomisk uføre på grund af coronakrisen. For eksempel afdragsfrihed på lån i en periode.

Læs mere:
pensam.dk/bank/diverse/coronavirushjaelp

★ FIDA@FOA.DK

NU GÆLDER DET OM AT HOLDE FAST

Under coronapandemien er det blevet slået fast, at hygiejnisk rengøring er en af hjørnestenene i at holde smitten nede. Medarbejdere, der gør rent på offentlige institutioner, har stået forrest i køen, når der skulle uddeles pladser til børnepasning, fordi jobbet pludselig blev betegnet som samfundskritisk. Men hvordan fastholder man det styrkede fokus på hygiejne, når smittetrykket falder, og den værste frygt har lagt sig? Det giver eksperter deres bud på over de næste sider.

”DER SKAL VÆRE MERE PRESTIGE I AT GØRE RENT”

Rengørings betydning for folkesundhed og samfundsøkonomi har længe været undervurderet. Det mener flere eksperter, som vurderer, at coronakrisen kan give faget et løft.

AF RIKKE JUNG RASMUSSEN | FOTO: JØRGEN TRUE

29

minutter. Så meget bruger FOAs medlemmer i gennemsnit hver dag på de ekstra rengøringsopgaver, som coronakrisen har skabt. Blandt FOAs medlemmer i daginstitutionerne svarer 2 ud af 3, at der er ansat ekstra rengøringspersonale under coronakrisen.

KILDE: FOA-UNDERSØGELSE OM COVID-19, MAJ 2020.

Ord som smittetryk, teststrategi og kontaktpunkter var for mange danskere en by i Rusland før coronakrisen. Men de seneste måneder er vigtigheden af rengøring og god håndhygiejne blevet gentaget igen og igen, og det kan på sigt påvirke rengøringsfaget positivt, mener flere eksperter.

Professor i klinisk mikrobiologi på Syddansk Universitet og tidligere hygiejnisk ansvarlig overlæge på Odense Universitetshospital Hans Jørn Kolmos har længe forsøgt at få beslutningstagerne til at tage rengøring mere alvorligt. Nu håber han, at coronapandemien kan hjælpe budskabet på vej.

”Man skal jo nærmest være tonedøv, hvis man kan sidde det overhørigt: Der skal gøres ordentligt rent, og dem, der gør rent, skal være uddannet til det og have den nødvendige tid. Ellers kan det have alvorlige konsekvenser for folkesundheden,” siger Hans Jørn Kolmos.

På tide at prioritere rengøring

Hos Rådet for Bedre Hygiejne oplever man en stigende interesse for hygiejne. Initiativer som ’Skoletoiletdagen’ og ’Hygiejneugen’ har oplevet øget tilslutning, og formand for rådet Miki Bojesen håber, at tendensen fortsætter.

”Rengøring er alt for længe blevet betragtet som et mindre prestigefyldt fag. Men når man kigger på, hvor stor en betydning rengøring har for danskernes sundhed og for den samlede samfundsøkonomi, så bør der være mere prestige i at gøre rent,” siger Miki Bojesen.

Over de seneste år har eksperterne iagttaget, hvordan rengøringen er blevet nedprioriteret på flere offentlige institutioner. Både på sygehusene, hvor rengøringsbudgettet på eksempelvis Odense

> **Der skal gøres ordentligt rent, og dem, der gør rent, skal være uddannet til det og have den nødvendige tid.**
>
> **HANS JØRN KOLMOS**
> PROFESSOR I KLINISK MIKROBIOLOGI

Universitets Hospital er blevet 10 millioner kroner mindre på fem år. Men også på skoler og i daginstitutioner, hvor eksempelvis København sidste år skulle spare 46,8 millioner kroner på rengøringen.

FOA vil fastholde fokus

Blot et år efter har Københavns Kommune været nødsaget til at rekruttere op mod 300 rengøringsmedarbejdere på grund af coronapandemien. Om den høje rengøringsstandard fortsætter, når coronapandemien har lagt sig, er endnu uvist. Men hos FOA vil man fortsat presse på, for at rengøring ligger højt på politikernes prioriteringsliste. Det siger formanden for Kost- og Servicesektoren, Pia Nielsen.

”Hygiejnisk rengøring er kommet for at blive, og det skal vi have skabt en dialog med kommunerne om. Blandt andet er det vigtigt, at hygiejneindsatsen på institutionsniveau bliver prioriteret højere. Det kunne være ved at ansætte en ansvarlig for den hygiejniske rengøring på hver arbejdsplads,” siger Pia Nielsen og understreger, at også kompetenceniveauet skal øges.

FOA foreslår blandt andet, at hver institution og skole får tilknyttet en ansvarlig for den hygiejniske rengøring – eksempelvis en husassistent, som i forvejen kender arbejdspladsen og de kliniske retningslinjer.

★ **RKJR@FOA.DK**

RENGØRING ER ET SAMFUNDSKRITISK JOB

Under coronakrisen er rengøring blevet betegnet som et samfundskritisk job. Det fremgår af Børne- og Undervisningsministeriets brev til skoler og institutioner i forbindelse med genåbningen i april. Her blev det understreget, at nødpasningen skulle prioriteres til forældre med job i blandt andet ældreplejen, sundhedssektoren og rengøringsfaget.

KILDE: BØRNE- OG UNDERVISNINGSMINISTERIET

DET ARBEJDER FOA FOR

- At der her og nu afsættes flere penge til rengøring og hygiejne på offentlige institutioner som dagtilbud, skoler, plejehjem og svømmehaller.
- At der prioriteres flere timer og flere ansatte til rengørings- og hygiejnefunktioner.
- At kommunerne sikrer en klar og konkret adgang til rådgivning om hygiejne.
- At medarbejderne sikres mulighed for kompetenceudvikling indenfor hygiejne.
- At kommunerne har fokus på udbygning af hygiejniske foranstaltninger såsom håndvaske- og toiletfaciliteter, sensorer mv.

KILDE: FOA

Dejligt med anerkendelse – men varer det ved?

I København er de planlagte besparelser sat på pause, og rengøringen opprioriteret. Rengøringsassistent Linda Djurhuus frygter, at det kun er en stakket frist.

AF RIKKE JUNG RASMUSSEN | FOTO: JØRGEN TRUE

Rengøringsassistent Linda Djurhuus håber, at det er slut med, at det altid er rengøringen, der står for skud under sparerunder.

Normalt er Linda Djurhuus alene om rengøringen på sin arbejdsplads. Men siden genåbningen af dagtilbud og skoler og de øgede krav til hygiejnen har hun fået hjælp hver dag.

”Hvis jeg var alene om arbejdet, kunne jeg ikke nå alle opgaverne. Heller ikke selvom vi har afspærret tre rum. Derfor er det rigtig rart med noget hjælp,” siger rengøringsassistenten.

Hun arbejder på Børnecenter København – en institution for børn med handikap, som ligger i Københavns Kommune. Her skulle politikerne sidste år spare 46,8 millioner kroner på børne- og ungeområdet, hvilket betød, at 430 rengøringsassistenter enten blev fyret eller sat ned i tid – mange fra 37 til 22 timer om ugen.

Sat op i tid

Blot et år efter har kommunen været nødsaget til at rekruttere op mod 300 rengøringsmedarbejdere på grund af genåbningen af skoler og dagtilbud. Mange af dem i midlertidige ansættelser frem til slutningen af juni. På daginstitutionsområdet er de medarbejdere, der har haft mulighed for det, blevet sat 25 procent op i tid.

Linda Djurhuus, der er tillidsrepræsentant for mange af kollegerne, frygter, at nedprioriteringen af rengøringen fortsætter, når den værste virusbølge har lagt sig.

”Vi hører igen og igen, hvor vigtig det er med god hygiejne og rengøring. Det er selvfølgelig dejligt med den anerkendelse, men hvorfor er det så altid rengøringen, der står for skud i sparerunder,” spørger Linda Djurhuus.

Besparelser sat på pause

Chefansvarlig for KK Rengøringsservice centerchef Peter Højer oplyser, at besparelserne, som skal udrulles frem mod 2022, foreløbig er sat på pause. Han afviser dog, at beslutningen om at spare var forkert.

”Der er elementer af aftalen, som man godt kan holde fast i – eksempelvis ændrede metoder og mere effektive rengøringsteknikker. Men jeg tror, at vi kommer til at genbesøge aftalen,” siger Peter Højer og tilføjer, at det endnu er for tidligt at sige, hvor længe de øgede krav til rengøringen fortsætter.

”Der er ingen tvivl om, at hygiejne er et enormt vigtigt redskab under coronakrisen, og vi kommer nok også til at skrue op for frekvensen flere steder i en periode. Så må vi kigge nærmere på de planlagte effektiviseringer efter sommerferien,” tilføjer centerchefen. ★

RKJR@FOA.DK

ARBEJDSMILJØEKSPERT

VI SKAL HOLDE FAST I DET, SOM KRISEN HAR LÆRT OS

AF CECILIE UHRE

Det pres og tumult, mange arbejdspladser har oplevet under coronakrisen, har ikke kun været negativt. For nogle har det også været med til at skabe en fællesskabsfølelse, givet anerkendelse og kastet et skarpere lys på vigtige faggrupper, der ofte bliver overset.

Det mener Charlotte Bredal, der er arbejdsmiljøkonsulent i FOA.

”Der har været mange nye retningslinjer og utryghed i forbindelse med smitte. Når det så lykkes for medarbejdere og ledere at få hverdagen til at hænge sammen på trods af de udfordringer, er jeg sikker på, at de kan mærke, at de gør en forskel,” siger hun.

Hold fast i anerkendelsen

Charlotte Bredal mener, at coronakrisen har vendt en skarp projektør mod mange af FOAs faggrupper.

”Flere har oplevet, at deres arbejde har fået mere opmærksomhed og anerkendelse, og det er vigtigt, for det giver et velfortjent fagligt løft. Et løft, der kan skabe mere arbejdsglæde. Det er blevet meget synligt, hvor vigtige de er og hvorfor,” siger Charlotte Bredal.

Et af de eksempler, hun hæfter sig ved, er historien om en serviceassistent, der har gjort rent i mange år, men under krisen pludselig skulle være med til at undervise nogle sygeplejersker i god, hygiejnisk rengøring. Det er ifølge Charlotte Bredal et godt eksempel på, hvordan en faggruppes faglighed er blevet mere synlig.

”Måske man kan forestille sig, at serviceassistenter på folkeskoler, hospitaler, plejecentre og andre arbejdspladser kan holde oplæg for kolleger fra andre faggrupper, elever eller pårørende om hygiejne. På den måde bliver der holdt fast ved synligheden og anerkendelsen af faget,” siger hun.

Godt for rekruttering

Anerkendelsen af de forskellige faggrupper udmønter sig også i andet end arbejdsglæde. Charlotte Bredal tror, at det kan skabe en større tiltrækning til nogle fag – og altså virke positivt på rekrutteringen.

”Vi vil allesammen gerne have et job, hvor vi gør en forskel. Når man hører mere om eksempelvis arbejdet i ældreplejen, kan det blive mere attraktivt at søge ind i faget,” siger hun. ★

UHRE@FOA.DK

GUIDE

4 TING VI SKAL TAGE MED FRA CORONAKRISEN

1

Evaluér succesoplevelser
Man bliver stolt af sit fag, når man kan mærke, at det arbejde, man udfører, skaber en øjeblikkelig forskel for andre mennesker. Ved at evaluere på de succesoplevelser, man har med kolleger og med en anerkendende leder, kan den opmærksomhed og stolthed tages med videre.

2

Hold fast i faglig sparring
Insistér på at have tid til faglig sparring. Under corona har der været meget usikkerhed i forhold til værnemidler, og flere har brugt kolleger til at sparre med. Det er vigtigt og kan fylde meget mere – også når det gælder den bedst mulige faglige løsning af opgaven. Med sparring om faglige valg bliver man mere sikker i sit fag.

3

Hold jer synlige
Synligheden af nogle faggrupper under coronakrisen har skabt opmærksomhed og anerkendelse. Hold fast i det, eksempelvis ved at fortælle de positive historier fra arbejdspladsen. Foreslå at de deles på intranet eller nyt fra arbejdsmiljø/HR. Nogle af historierne er måske så gode, at lokale medier også kan inspireres til at skrive om dem.

4

Styrk arbejdsfællesskabet
Samarbejdet på tværs af faggrupper kan skabe mere arbejdsglæde, men også betyde noget for de opgaver, der skal løses. Når pædagogmedhjælpere, pædagoger og lærere eksempelvis arbejder sammen om den undervisning, der under coronakrisen i høj grad er blevet flyttet udenfor, kan lærerne trække på nogle af de værktøjer, det pædagogiske personale har og omvendt. På den måde styrkes både arbejdsmiljøet og børnenes udvikling.

KILDE: CHARLOTTE BREDAL, ARBEJDSMILJØKONSULENT I FOA

”VI HAR HAFT HJERTE FOR HINANDEN, OG DET HAR JEG VÆRET UTROLIG RØRT OVER. FAKTISK HAR JEG TUDBRØLET ADSKILLIGE GANGE”

MØD | HANNE-VIBEKE HOLST

I bogen 'Som pesten' forudså Hanne-Vibeke Holst mange af de dilemmaer – sundhedsmæssige, etiske og økonomiske – som en viruspandemi fremkalder. Hun håber, vi kan holde fast i den følelse af fællesskab, som krisen har fremkaldt.

AF MERETE NIELSEN | FOTO: JACOB NIELSEN

Det er som om, Hanne-Vibeke Holst kan se ind i fremtiden. Hun skrev om kvinders vej til magten i politik, længe før Danmark fik sin første kvindelige statsminister. Med bogen 'Dronningeofret' fra 2008 forudså hun den voldelige højreradikalisme før tragedien på Utøya i Norge. Og i 'Som pesten' fra 2017 fik vi historien om, hvordan en viruspandemi tvinger verden i knæ.

"Jeg har typisk været lidt forud for min tid i mit forfatterskab," lyder det grinende fra Hanne-Vibeke Holst.

De seneste måneder har hun holdt sig isoleret sammen med sin mand i sommerhuset på Sjællands Odde, men det har ikke afholdt hende fra at følge med og danne sig en mening om, hvordan vi som samfund og borgere har tacklet krisen.

Hendes research i forbindelse med 'Som pesten' bragte hende rundt til førende eksperter – blandt andet i WHO. Derfor kom det ikke som en overraskelse for hende, at vi få år senere står i en situation, som ikke er set, siden den spanske syge hærgede i 1918-1920.

"Alle de eksperter, jeg talte med, sagde ikke: 'HVIS den spanske syge 2.0 kommer'. De sagde: 'NÅR den kommer'. Fagfolkene kalder de store pandemier for en 100-års hændelse, så jeg kunne jo godt regne ud, at det kunne ske når som helst."

Vi var uforberedte på en pandemi

Fra sin research vidste Hanne-Vibeke Holst også, at verden ville være ret uforberedt på en viruspandemi. At der manglede beredskab og for eksempel ikke ville være nok værnemidler. En problematik, som også har fyldt herhjemme, hvor mange ansatte i ældreplejen måtte vente på visirer og ansigtsmasker.

"Der har været masser, som ikke har været elegant eksekveret, og hvor man fra myndighedernes side heller ikke har været helt ærlige. De skulle bare have sagt: 'Vi har ikke sørget for at have fyldte lagre af værnemidler. Det er vi kede af, og nu gør vi alt for at få det løst'."

Stolt over at være dansker

Trods slingrekursen og diverse mangler er det glæde, nærmest en taknemmelighed, der fylder mest hos Hanne-Vibeke Holst, når hun skal sætte ord på, hvordan danskerne – set med hendes iagttagerblik – har håndteret coronakrisen indtil nu.

"I min roman opfører folk sig ikke så pænt, som de har gjort i virkeligheden. Faktisk er jeg positivt overrasket over, at vi har været så solidariske med de mest sårbare grupper. I hvert fald i den første tid. Og jeg har været meget opmuntret over al den hjælpsomhed og hittepåsomhed, som folk har udvist. At så mange har haft hjerte for hinanden og forsøgt at få det bedste ud af krisen. Og jeg har elsket fællessang – tudbrølet har jeg, fordi jeg bliver så rørt. Faktisk har jeg aldrig i mit liv været så stolt over at være dansker som i de seneste måneder."

For Hanne-Vibeke Holst handler stoltheden ikke mindst om vores velfærdssamfund. At det har været så robust.

FORUDSÅ PANDEMIEN

- Hanne-Vibeke Holst (f. 1959) er journalist og forfatter til en lang række bøger. Hendes seneste roman 'Som pesten' udkom i 2017 og handler om en influenzapandemi, der ligesom coronavirussen kaster verden ud i en undtagelsestilstand, både sundhedsmæssigt og økonomisk.
- Hun er i gang med sin næste roman, et portræt af den danske billedhugger Sonja Ferlov Mancoba.

> Det er simpelthen så urimeligt, at kvindefagene er så dårligt lønnede.

At vi har undgået situationer med lastbiler læsset med lig, som vi har set i USA.

”Vores model har stået sin prøve, det synes jeg virkelig. Og derfor fortjener personalet på sygehuse, i ældreplejen og andre steder også al den respekt og beundring, som mange har givet udtryk for. Også dem, der ’bare’ har gjort det, de plejer at gøre. De har gjort det under vanskeligere og mere risikable vilkår.”

Kvindefag fortjener mere i løn

Trods sine evner til at foregribe nye tendenser tør Hanne-Vibeke Holst ikke spå om, hvorvidt den øgede anerkendelse og respekt bliver en løftestang for bedre løn- og arbejdsvilkår for eksempelvis nogle af FOAs faggrupper. Men hun håber det.

”Det er simpelthen så urimeligt, at kvindefagene er så dårligt lønnede.”

Fra sin søster, der arbejder som social- og sundhedshjælper i hjemmeplejen, kender hun historierne om ansvaret og arbejdspresset: ”Som jeg plejer at sige, når hun fortæller, hvordan hun knokler: ’Så er det jo godt, at du får sådan en god løn’ – ha ha.”

Hanne-Vibeke Holst understreger, at et lønløft ikke kommer af sig selv. Ligesom kvinder, der går efter magten, skal sosuerne, rengøringsassistenterne med flere insistere på at få den løn, de har fortjent.

”Hvis ikke man sætter sig i karakter og råber op, så er der andre faggrupper, som gør det. Så jeg håber virkelig, at de lavtlønnede kvinder kræver deres. Og at deres fagforeninger er dygtige til at bakke op. De fortjener i hvert fald meget mere end en æske chokolade eller en buket blomster.” ★ MEN@FOA.DK

KRISEN I DET PRIVATE PÅVIRKER OK21

STRIIBEN | Dansk økonomi er hårdt ramt af corona-krisen. Økonomerne peger på, at tilbagegangen i 2020 mindst svarer til finanskrisen. Et lyspunkt er, at vi trods alt er blandt de lande, der er mildest ramt. Og nogle af eksperterne mener, at vi kommer til at se en fremgang allerede i løbet af 2021. Et vigtigt parameter i den sammenhæng er selvfølgelig, om vi fortsat har coronasmitten under kontrol. Det krydser vi fingre for.

Hjælpepakkerne til de private virksomheder har lagt en dæmper på den stigende ledighed. Nu ophører hjælpen, og det store spørgsmål er, om det får de 175.000, der er omfattet af lønkompensation, til at ende i ledighedskøen, eller om de er tilbage i arbejde hen over sommeren. Hvad kommer det så os ved? Vi er jo primært på det offentlige område, og vores medlemmer på det private område er ikke blevet ramt af ledighed.

Det kommer os i den grad ved. Som følge af krisen vil lønningerne på det private område ikke stige som forventet i 2020, og det har direkte indflydelse på overenskomstforhandlingerne på det offentlige område. Vi følger et princip om parallel lønudvikling, og vi har en reguleringsordning, som betyder, at vi følger med op, hvis lønnen stiger mere på det private område, end vi har aftalt på det offentlige område, men vi følger også med ned, hvis lønudviklingen på det private område er mindre end på det offentlige område.

Derfor har vi under coronakrisen diskuteret, om det vil være bedre for medlemmerne, at vi forlænger de nuværende overenskomster og venter med at forhandle nye, til vi har indhentet bare en del af krisens konsekvenser for økonomien. I skrivende stund er den beslutning ikke taget endnu. Men løftet fra FOA til vores medlemmer er, at vi vil kæmpe hårdt for at bringe os i en situation, hvor vi i det mindste har en rimelig udsigt til at kunne lande et godt resultat. Følg med i udviklingen på foa.dk og på fagbladetfoa.dk. ★

MONA STRIIB
FORMAND

> LØFTET FRA FOA TIL VORES MEDLEMMER ER, AT VI VIL KÆMPE HÅRDT FOR AT BRINGE OS I EN SITUATION, HVOR VI I DET MINDSTE HAR EN RIMELIG UDSIGT TIL AT KUNNE LANDE ET GODT RESULTAT.

@STRIIBMONA

HVAD MENER DU?

OM CORONATEST

Vi har plukket kommentarer fra en af debatterne på Facebook. Fagbladet FOA har ringet til Susanne Carlsen for at høre, hvad der fik hende til tasterne.

Deltag i debatten:
facebook.com/foadanmark
Vi forbeholder os ret til at forkorte indlæggene.

SUSANNE CARLSEN

URIMELIGT AT VI IKKE BLIVER BETALT FOR EKSTRA TID

Vi har haft udbrud af corona på det plejecenter, hvor jeg arbejder. Både beboere og medarbejdere har været ramt, så det har været et påbud, at vi alle skal testes en gang om ugen. Jeg ved godt, at det selvfølgelig også er for min egen skyld, men jeg bruger halvanden time på at køre frem og tilbage for at blive testet. Det er tid, jeg gerne vil bruge, men det løber op i mange timer, som jeg bør få løn for.

Jeg arbejder selv om natten. Men de medarbejdere, der er på dagvagt, når der kommer en paramediciner og tester beboerne, kan blive testet i arbejdstiden. Hvis man kunne gøre det om aftenen, så os, der arbejder i ydertimerne, også havde den mulighed, ville det ikke være noget problem. Men jeg synes, det er urimeligt, at vi ikke bliver betalt for den ekstra tid, vi bruger på test, når det nu er arbejdsgiveren, der forlanger det. ★

ASGI@FOA.DK

ANDRE SKREV

17. MAJ 2020
Jeanette Peyk
Synes helt ærligt, at nogle folk leder efter problemer og konflikter. Kunne aldrig drømme om at notere overarbejde, hvis min arbejdsgiver beder mig blive coronatestet uden for normal arbejdstid. Det er da i alles interesse. Også ens egen. Det problem forstår jeg ikke helt.

17. MAJ 2020
Lilian Kirstine Kanstrup
Jeg er plasmadonor, og mit blod blev testet 13. maj. Jeg har ikke været smittet. Bruger gerne min fritid på test, også hvis jeg blev bedt om det af min arbejdsgiver. Hvorfor SKAL vi have penge for alting?

20. MAJ 2020
Jan Bønsøe
Forlanger ens arbejdsgiver, at man bliver testet, så er det jo arbejde. Og så må det være med løn. Til alle jer, der har kommenteret, at I ikke skal have løn for at blive testet: Hvis jeres arbejdsgiver forlanger, at I tager et kursus for at beholde jeres arbejde, gør I så også det uden løn?

AF ASTRID GRAUGAARD INGEMANN

Bryder smitteveje. Lene Kvist er service-assistent på Sundhed, Træning og Rehabilitering i Køge. ”Vi er meget mere end gulvmopper, der fjerner støv. Coronavirus har kastet et endnu skarpere lys på vores primære opgave, som er at afbryde smitteveje.”

Hygiejnisk rengøring redder liv

”En tsunami i slowmotion”. Så drastisk omtales truslen fra multiresistente bakterier på verdensplan. Også i Danmark ses en stigning i blandt andet VRE-bakterien, og derudover har vi fået coronavirus at kæmpe med. Derfor har hygiejnisk rengøring enorm betydning, når borgere udskrives til kommunale sundhedstilbud. Lene Kvist er en af de serviceassistenter, der bevæbnet med handsker og NIR-metoden giver smitstofferne kamp til stregen.

AF CECILIE UHRE | FOTO: LARS JUST

*

BAG OM ORDET
NIR står for Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer.

5 FOKUSPUNKTER VED NIR

- **Hygiejneprofiler:** Alle rum har profiler fra 1-5. Profilerne bestemmer, hvor hygiejnisk rent der skal være.
- **Rækkefølge:** Det er vigtigt at gøre rent i den rigtige rækkefølge; fra rent mod urent, oppefra og ned samt udefra og ind.
- **Håndhygiejne:** Vælg håndsdesinfektion, når hænderne ikke er synligt beskidte. Vask hænderne, når de er synligt beskidte.
- **Risikopunkter:** Overflader eller punkter, hvor mange mennesker rører dagligt som håndtag, kontakter, bordflader mv.
- **Rengøringsmetode:** Til hvert rum er der en bestemt rengøringsmetode.

Læs mere

FOAs Kost- og Service-sektor har sammen med Servicekorpset i Køge Kommune udarbejdet NIR på det kommunale område. Pjecen hedder 'Hygiejnisk rengøring – plejecentre, dagcentre og genoptræningscentre' og kan findes på **foa.dk/publikationer**

Veludrustet. Rengøringsvognen er udstyret med alt det, Lene Kvist skal bruge – herunder håndsprit. Efter hvert rengjort rum trækker hun sine engangshandsker af og pumper en lille klat håndsprit ned i hånden. Håndhygiejne er en hjørnesten, når man vil bryde smitteveje.

Arbejdsfællesskab. Lene Kvist sætter stor pris på sine kolleger. "Vi kommer hinanden ved på tværs af faggrupperne. Og efter coronasmitten er kommet til, har flere kolleger søgt vejledning hos os serviceassistenter. Det er fedt, at de kan bruge os og vores faglighed på den måde."

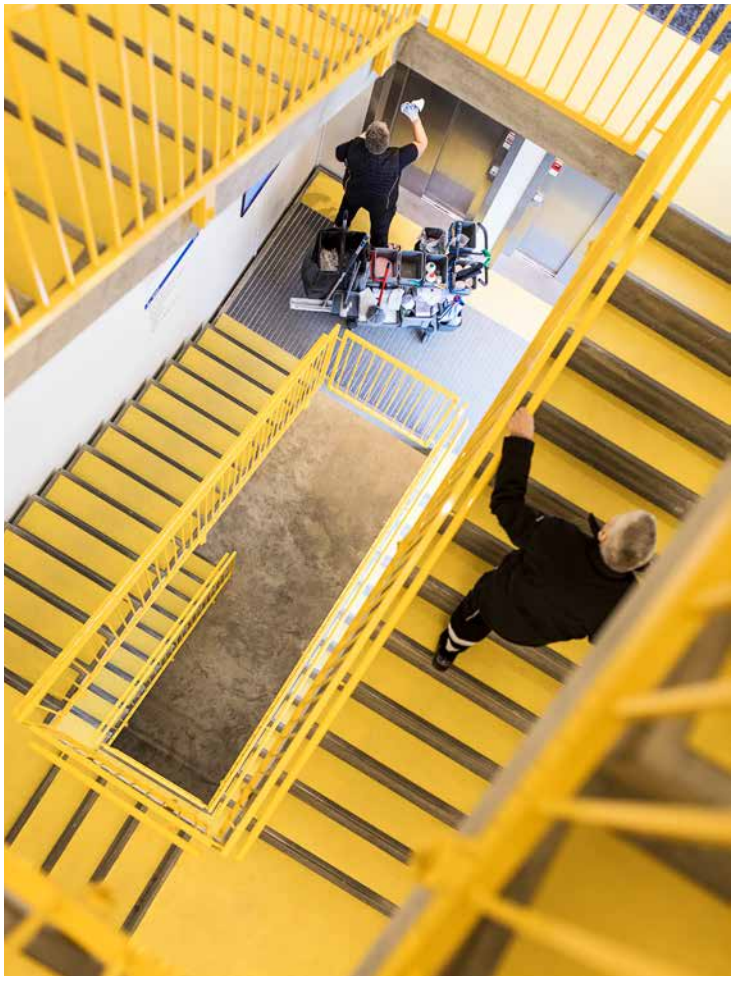

Risikopunkter. Gulve er ikke det vigtigste, når der skal gøres effektivt rent. Bakterier og virusser trives især på dørhåndtag, kontakter, elevatorknapper og håndvaske. Risikopunkter som disse har førsteprioritet, når der skal gøres rent efter NIR-metoden.

CORONA VISER, AT RENGØRING ER EN ALVORLIG SAG

FAGLIG TALT | Når nu Danmark åbner mere og mere, er et skarpt fokus på rengøring og hygiejne en vigtig forudsætning for at holde smitten nede og coronavirussen i ave. Derfor er det godt at se, at både befolkning og myndigheder er begyndt at tage rengøring og hygiejne meget mere alvorligt. Håndsprit, hyppig håndvask og grundig rengøring af kontaktflader er kommet for at blive.

Det nye fokus er også tiltrængt, for hele området har i årevis været presset økonomisk. Riget fattes penge, og desværre er rengøring et af de områder, der først falder for sparekniven eller rammes af uigennemtænkte udliciteringer.

Der er sparet både på tid, medarbejdere og uddannelse. Det har haft betydning for både den daglige rengøring, vedligehold og på hovedrengøringen. Vi har en tendens til at mene, at god og effektiv rengøring er noget, vi kan vurdere med det blotte øje. Hvis vi ikke kan se noget skidt, går det nok. Men det er ikke godt nok. Slet ikke i den nuværende situation.

Der skal være fokus på den hygiejniske rengøring, som fjerner vira de steder, som folk kommer i berøring med. Her er det ikke godt nok at være bevæbnet med en dunk Ajax, en spand og en klud og gode intentioner. Det har de fleste efterhånden erkendt. I FOA vil vi sætte ekstra kræfter ind på at sikre, at den erkendelse også bliver omsat til virkelighed ude på arbejdspladserne. ★

Pia Nielsen

PIA NIELSEN
SEKTORFORMAND

> DET ER IKKE GODT NOK AT VÆRE BEVÆBNET MED EN DUNK AJAX, EN SPAND OG EN KLUD OG GODE INTENTIONER. DET HAR DE FLESTE EFTERHÅNDEN ERKENDT.
>
> **@KOSTOGSERVICE**

KORT OG GODT

APP SKAL FORBEDRE RENGØRINGSKVALITETEN

'Rengøringsordbogen' udviklet af AMU-Fyn i samarbejde med firmaet CleanManager er en app, der skal være med til at sikre kvaliteten af rengøringen. Appen, som er finansieret af Undervisningsministeriet og derfor gratis, fungerer som en slags digital tjekliste i forhold til, hvad man skal huske i rengøringen. Den kan hentes til både Android og iPhone og findes på dansk, engelsk og arabisk.

KILDE: AMU-FYN OG CLEANMANAGER

13

kroner. Så meget mere skal et halvt kilo oksekød koste om 10 år, hvis det står til Klimarådet.

KILDE: KLIMARÅDETS RAPPORT 'KENDTE VEJE OG NYE SPOR TIL 70 PROCENTS REDUKTION'

FOTO: COLOURBOX

KLIMAVENLIGE KOSTRÅD PÅ VEJ

Der skal færre røde bøffer og flere bælgfrugter på tallerkenen, når forbrugernes madvaner skal flyttes i en mere klimavenlig retning. Det fremgår af en ny rapport fra DTU Fødevareinstituttet med videnskabelige baserede anbefalinger til, hvordan en bæredygtig kost kan se ud i fremtiden. På baggrund af rapporten vil Fødevarestyrelsen komme med nye kostråd, som forventes at være klar i januar 2021.

KILDE: FØDEVARESTYRELSEN

FOTO: JOACHIM PLOUG HANSEN

Vær med til at fejre det fælles måltid

I kan stadig nå at tilmelde jer årets maddag, som fejres i landets dagtilbud 16. september 2020. Sidste år spiste 27.500 børn kartoffelsuppe på samme tid, og i år er rødbeden omdrejningspunktet for måltidsdagen, hvor børn og voksne hylder maddannelsen og institutionernes madordninger ved at spise sammen.

Initiativet blev nomineret til Arlas Generation Food Award i kategorien 'Mini Food Hero', der kårede det bedste initiativ i daginstitutioner i 2019, og selvom det ikke blev til en sejr, er formanden for FOAs Kost- og Servicesektor, Pia Nielsen (th.), glad: "Nomineringen betyder, at vores medlemmers arbejde ude i køkkenerne bliver anerkendt," siger hun. Tilmeldingsfrist er 1. juli 2020 på foa.dk/maddag-2020

VIDSTE DU AT ...

Der er ni grøntsager, som børn under et år ikke skal have for mange af. Det drejer sig om spinat, rucola, rødbede, fennikel, selleri, salat, radiser, kinakål og rabarber, som alle har et højt indhold af nitrat og derfor kan være skadelige for spædbørn i store mængder.

KILDE: SAMVIRKE.DK

FOTO: JØRGEN TRUE

SERVICEASSISTENTER KAN DYSTE I DM I SKILLS

Fra næste år kan serviceassistenter på lige fod med unge kokke, sosu-assistenter og murere konkurrere om at blive Danmarks bedste indenfor deres fag.
Det sker, når DM i Skills skydes i gang i Fredericia i februar 2021. Ifølge Anne Herbert, der er projektleder hos Serviceerhvervenes Uddannelsessekretariat, vil de unge komme til at dyste i discipliner som mødeservicering, diætkost til en patient samt rengøringsmetoder. Det er nu op til uddannelserne at finde egnede unge, der skal tilmeldes konkurrencen.

KILDE: PROJEKTLEDER HOS SERVICEERHVERVENES UDDANNELSESSEKRETARIAT ANNE HEBERT

FIRE NOMINEREDE TIL KØKKENPRISEN

Danmarks bedste offentlige øko-køkken skal findes 29. september, når kØkkenprisen (tidligere De Økologiske Køkkenroser) bliver overrakt. De fire nominerede er: Daginstitutionen Lunas Ark i Greve, botilbuddet Rentemestervej i København, Vallekilde Højskole og Regionshospitalet Randers.

KILDE: LANDBRUG & FØDEVARER

> **Hygiejne er det, der skal bære os igennem det næste lange stykke tid, hvor der hverken er medicin eller vaccine mod covid-19.**
>
> HANS JØRN KOLMOS
> PROFESSOR I KLINISK MIKROBIOLOGI VED SYDDANSK UNIVERSITET TIL TV2 NYHEDERNE

SE BILLEDREPORTAGEN SIDE 30-33

NIR TIL ANSATTE I KOMMUNERNE

I samarbejde med Servicekorpset i Køge Kommune har FOAs Kost- og Servicesektor udgivet en pjece om NIR – Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer – på det kommunale område. Pjecen hedder 'Hygiejnisk rengøring – plejecentre, dagcentre og genoptræningscentre' og kan findes på FOAs hjemmeside.

Læs mere
foa.dk/publikationer

BRUG FOA

Tillægget, der forsvandt – og kom tilbage

To pædagogmedhjælpere fra Als landede i otte måneders tovtrækkeri, da de klagede over, at arbejdsgiveren pludselig ville skære i et særligt tillæg.

AF ANNE METTE FUTTRUP, REDAKTIONEN@FOA.DK | FOTO: ROBERT WENGLER

Hver formiddag arbejder pædagogisk assistent Jens Kristian Jensen og pædagogmedhjælper Jan Foder med børnene med særlige behov på Hørup Centralskole på Als. Det er de uddannet og ansat til, og derfor får de et specialtillæg.

Om eftermiddagen, når skoledagen er slut, følges Jensen og Foder med børnene til SFO'en eller klubben og tilbringer resten af dagen med dem her. Men denne del af dagen skal ikke længere udløse et tillæg, skrev deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, i et brev til dem i juni 2019. Kun arbejdstimer i skolen berettiger til specialtillægget, og lønnen ville derfor falde med godt 1.000 kroner om måneden.

Nye vilkår kom ud af det blå

"Kommunen mente åbenbart, at børnene kun var specialbørn i skoletiden og ikke i SFO'en. Men det er jo helt urimeligt, for det er nøjagtig de samme børn. Vi er mindst lige så meget på om eftermiddagen. Efter skole er de helt brugte og ryger ind i mange konflikter, som vi hjælper dem med at løse," forklarer Jan Foder og bliver suppleret af sin kollega:

"Jeg er den person, der giver dem omsorg og tryghed både i timerne, i frikvartererne og i SFO'en. Jeg har kontakt til forældre og socialrådgivere og går med til møder. Det giver ingen mening, at specialtillægget kun skulle gælde i skoletiden," siger Jens Kristian Jensen.

Otte måneders tovtrækkeri

Jan Foder bad om hjælp i FOAs afdeling i Sønderborg, hvor heller ikke faglig konsulent Susanne Kragelund Hansen kunne se meningen i det. Derfor indledte hun forhandling med kommunen:

"Kommunen fastholdt, at der er tale om en specialskole, men ikke en special-SFO og -klub. Men på skolens hjemmeside er det udførligt beskrevet, at der er special-SFO for 0.-2. klasse og specialklub for 3.-6. klasse. Derfor stillede vi krav om udbetaling af tillæg for alle timer," siger hun.

Otte måneders forhandlinger, blev det til. FOAs hovedkontor og siden KL blev inddraget, før Sønderborg Kommune i februar 2020 trak vilkårsændringerne tilbage.

Sagens endeligt skabte glæde hos Jensen og Foder. Ikke alene på grund af egen løn:

"Jeg er fællestillidsmand for kolleger på flere skoler, og det viste sig i forløbet, at nyansatte ikke har fået tillægget.

KEND DIN RET

FÅR DU DE RIGTIGE TILLÆG?

Er du i tvivl om, hvorvidt du får de rigtige tillæg? Eller har din arbejdsgiver varslet ændrede vilkår? Sådan får du skarpe øjne på sagen:

- Tal med din tillidsrepræsentant og involver ham eller hende i din bekymring.
- Gå til din FOA-afdeling og få assistance fra folk, der kender juraen og paragrafferne. Hvis lokalafdelingen har brug for hjælp, kontakter den FOAs hovedkontor.

Jens Kristian Jensen og Jan Foder gik til FOA, da deres arbejdsgiver, Sønderborg Kommune, ville afskedige og ansætte dem igen på andre vilkår. For arbejdet ville være nøjagtig det samme – kun lønnen ville slankes.

Det er vi også ved at få løst. Det kan virkelig betale sig at gå til FOA og få professionelle øjne på. Det har været nogle slidsomme måneder, men jeg er meget tilfreds med, hvor det er endt," siger Jan Foder.

Andre pønser på det samme

I FOA er overenskomstchef Mik Dalsgaard Andreassen opmærksom på sagen fra Sønderborg. Han kalder den 'ekstra vigtig', fordi Sønderborg Kommune tilsyneladende ikke er den eneste, der forsøger at ændre på det pågældende specialtillæg.

"De medlemmer, der oplever det samme som Jens Kristian og Jan, skal selvfølgelig reagere og kontakte FOA," siger Mik Dalsgaard Andreassen.

Sønderborg Kommune har ikke ønsket at kommentere sagen over for Fagbladet FOA. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

DE FIK OGSÅ HJÆLP AF FOA

Jean Dahlin
PTSD GAV TRE GANGE ERSTATNING

I 2016 blev Jean Dahlin og hendes kollega overfaldet, mens de var på arbejde. Oplevelsen var så voldsom, at Jean fik PTSD af det, og hun blev sygemeldt og siden opsagt fra sit arbejde som social- og sundhedshjælper. Hendes tab af erhvervsevne er opgjort til 95 procent.
En sagsbehandler fra FOA var fra starten involveret i hendes sag og var med til samtaler på arbejdspladsen, ved kommunen og i psykiatrien. Jean fik tilkendt førtidspension og har nu fået erstatning for varige mén, for svie og smerte og for tab af erhvervsevne.

Peter Hansen
23 ÅR GAMMEL SAG ENDELIG SLUT

Da Peter Hansen i 1997 brækkede sin ankel på sit arbejde som portør, helede den ikke, som den skulle. Efter flere omplaceringer på arbejdet, endte det med, at han blev opsagt i 2016. Da arbejdsskaden allerede var anerkendt og godtgjort med en méngrad på 25 procent, fik han med FOAs hjælp genoptaget sagen, efter at han blev tilkendt førtidspension. Med juridisk hjælp fra FOA fik Peter tilkendt 90 procents erhvervsevnetab for den 23 år gamle skade, og han får nu erstatning for den løn, han ville have tjent indtil pensionsalderen.

Har du brug for hjælp
Kontakt din egen afdeling via foa.dk

KEND DIN RET

KRITISK SYGDOM

Bliver du ramt af kræft eller anden kritisk sygdom, kan du i nogle tilfælde få udbetalt 100.000 kroner fra din pensionsordning i PenSam. Fagbladet FOA guider dig til, hvad du skal være opmærksom på.

AF MERETE NIELSEN

GUIDE

6 TING DU SKAL VÆRE OPMÆRKSOM PÅ

1 Hvad er kritisk sygdom?
De typiske sygdomme, der udløser en udbetaling, er kræft- og hjertesygdomme. På pensam.dk kan du se listen over alle de diagnoser, der giver ret til udbetaling. Listen bliver løbende justeret, og fra 1. juli 2020 kommer der nye diagnoser med, herunder hjertesvigt.

2 Har jeg kritisk sygdom i min pensionsordning?
Indbetaler din arbejdsgiver til din pensionsordning i PenSam, er du dækket, indtil du når folkepensionsalderen. Der er dog få undtagelser, nemlig kunder med meget små pensionsindbetalinger. På pensam.dk under 'Min pension' kan du tjekke, om du er dækket af forsikringen. Hvis du er i tvivl, kan du også ringe på 44 39 39 39.

3 Hvad får jeg udbetalt?
Hvis din diagnose er på listen over kritiske sygdomme, får du 100.000 kroner skattefrit. Du bestemmer selv, hvad du bruger pengene til.

4 Hvad skal jeg selv gøre?
Får du en kritisk sygdom, vil du i de fleste tilfælde via patientregistret få besked om, at du muligvis har ret til erstatning. Derefter skal du selv kontakte PenSam på 44 39 39 94 for at høre, om din diagnose er omfattet – PenSam får nemlig ikke besked fra sundhedsvæsnet. Du skal søge om udbetaling senest tre år efter, du har fået diagnosen.

5 Hvad hvis jeg bliver arbejdsløs?
Hvis du mister dit arbejde, stopper indbetalingen til din pension. Det betyder, at dine forsikringer ved sygdom og dødsfald bortfalder efter et år. Du kan normalt beholde dine forsikringer ved selv at betale for dem. Kontakt PenSam, inden der er gået et år siden sidste pensionsindbetaling fra din arbejdsgiver.

6 Hvad hvis jeg er elev?
Elever er i udgangspunktet kun omfattet af en overenskomst og har ikke en pensionsordning. Det kan dog være anderledes, hvis du for eksempel har arbejdet som pædagogmedhjælper og videreuddanner dig til pædagogisk assistent.

& Læs mere
pensam.dk/kritisksygdom

KILDE: PIA HØJRUP, KUNDEDIREKTØR I PENSAM

ILLUSTRATION: COLOURBOX

DIN PENSIONSORDNING ER OBLIGATORISK

- Er du ansat under en FOA-overenskomst, bliver du automatisk omfattet af en pensionsordning i PenSam.
- Hver måned indbetaler din arbejdsgiver et beløb til din arbejdsmarkedspension i PenSam. Den består både af en opsparing til din alderdom og en forsikringsordning – blandt andet ved kritisk sygdom, som cirka 1.500 får hjælp af hvert år.

& Tjek
Se hvordan din pensionsordning er sammensat på:
pensionsinfo.dk

Dine **FOA Fordele** i PenSam 2020

FOA INDBOFORSIKRING
Kun 1.493 kr. pr. år

FOA LØNKONTO
3 % i rente op til 25.000

FOA ULYKKESFORSIKRING
25 % rabat det første år

FOA BOLIGFORDEL
2.500 kr. rabat for hver lånt million

10 % FOA-RABAT
På de fleste forsikringer

FOA BILLÅN
2,95% i rente ved 20% i udbetaling

INGEN SELVRISIKO
Efter 2 år uden skader hos os (særlige regler for bil)

FOA LÅN
7,95% i rente

RING 44393953

FOA Fordele er kun til dig, der er medlem af FOA
Du får gode priser og høj kvalitet. Samlet set kan meget få matche vores tilbud til dig. Se, hvad du kan få på **pensam.dk/foafordele**

NYHED! UNGEPAKKE
Både bank og forsikring
Kun 180 kr. om måneden

PenSam FOA

DENNE ARTIKEL ER SKREVET FØR CORONA-KRISEN

NEMME PENGE

Trim dine lån

Har du flere lån, kan du spare ved at få dem lagt sammen. Det kræver noget arbejde, men det er anstrengelserne værd.

AF LIS HORNØ | FOTO: IBEN GAD

Der findes billige lån. Der findes dyre lån. Og så findes der, som økonomen Anders Bosteen formulerer det, 'obskure' lån. Det er dem, vi også kender som kviklån – og selv om der nu er lagt loft over kviklånhajernes ågerenter, koster deres lån stadig rigtigt mange penge.

Men uanset om du ligger i den ene eller anden ende af skalaen, er det altid en god idé at kigge på, hvordan dine egne lån er skruet sammen. Især hvis du har flere lån – og nogle af dem er i den dyre kategori.

"Har man lidt forskellige lån, hvoraf nogle er til en høj rente, kan man ved at shoppe omkring komme ned i rente," siger Anders Bosteen, der er uvildig rådgiver i finansoptimering.dk - men det kræver dog noget knofedt:

"Du kan have 5.000 kroner i løbet af et kvarter hos nogle af de obskure lån. Mange er ikke opmærksomme på, at de kan få bedre vilkår i banken. Men skal du ned i banken, skal du have gennemgået din økonomi og fremlægge dokumenter. Det er noget, folk kan gå kolde i," siger Anders Bosteen.

Kræver fodarbejde

Han pointerer, at der ikke er garanti for at spare penge, når man trimmer sine lån. Men man skal gøre forsøget. I alle tilfælde vil banken altid vurdere din kreditværdighed. Fast arbejde eller god mulighed for at få et job er et plus i den forbindelse.

"Jeg vil formode, at man kan komme ned i udgifter, men det afhænger af, hvilke lån man har i forvejen. Essensen er, at man simpelthen er nødt til at lave noget fodarbejde. Måske skal man rundt til fem-seks forskellige banker og have et møde med dem," siger Anders Bosteen.

Personlige relationer

Han vil ikke anbefale en bestemt bank – og han understreger, at han ikke kender PenSam Bank, som Fagbladet FOA bruger som eksempel i dette nummer.

"Men det med, at en virksomhed som PenSam Bank servicerer sine medlemmer, er altid en god pointe. Det gælder også med pensionsselskaber. Har man en fagligt funderet pensionskasse, er det normalt en god idé at indbetale til den. Normalt er et fagligt selskab billigere end et, der er rent kommercielt drevet. Det er formodentlig det samme med Pensam Bank," siger Anders Bosteen.

Han tilføjer, at den personlige relation er vigtig.

"Det er forskelligt, hvordan banker vurderer forskellige typer kunder. Jeg siger til mine kunder, at det i sig selv er noget værd, hvis man har en god kemi med sin bankrådgiver. Især hvis man har en dårlig økonomi. Den personlige relation betyder noget." ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

Ossango Elonga Bruun måtte konsultere flere banker, før det lykkedes at finde en, der ville tage hans sag.

RENGØRINGSASSISTENT

SAMLEDE GÆLD OG SPARER 3.000 KRONER – HVER MÅNED.

Når Ossango Elonga Bruun havde betalt afdragene på sin gæld, havde han cirka 3.000 kroner at leve for om måneden. Det var ikke meget, men det var altså prisen for at ligge inde med to almindelige forbrugslån og et tab på 200.000 kroner i forbindelse med, at han solgte sit hus.

"Det var svært. Det kunne bare ikke køre," siger Ossango Elonga Bruun, der er rengøringsassistent hos Glostrup Ejendomme.

"Det var ikke kviklån. Det var bare forskellige lån, jeg havde taget. Hver måned betalte jeg 20.000 kroner, og så havde jeg 3.000 kroner tilbage."

For at få renter og gebyrer ned gik Ossango til sin bank gennem mange år. Og blev afvist. Istedet opsøgte han nogle banker, der lokker med at samle folks lån. Men igen forgæves.

"Jeg var skuffet. Hvorfor reklamerer de, og så vil de alligevel ikke hjælpe," spørger han.

Til et FOA-arrangement mødte Ossango Elonga Bruun, der også er tillidsrepræsentant, en medarbejder fra PenSam Bank.

"Der var en kemi mellem ham og mig. Han kiggede på min sag, og et par dage efter ringede han og sagde, at han godt ville hjælpe."

Ossango fik samlet sine lån hos PenSam Bank og har nu cirka 6.000 kroner tilbage, når de faste betalinger er trukket.

"Jeg føler mig tryg. Jeg tænker ikke på at låne flere penge, det er slut," siger den snart 60-årige rengøringsassistent. ★ REDAKTIONEN@FOA.DK

SÅDAN UNDGÅR DU AT SNYDE DIG SELV

- Har du overhovedet råd til at låne? Lånet skal jo betales tilbage med renter og gebyrer, og afdraget går fra det beløb, du normalt har til rådighed.
- Sammenlign prisen på lån og husk gebyrer. Det hele er sammenfattet i ÅOP. Du kan med fordel benytte tjek-laan.dk, pengepriser.dk eller mybanker.dk.
- Vælg hellere et forbrugslån i banken frem for et kviklån/sms-lån, der oftest er med kort løbetid og væsentligt højere rente.

KILDE: ANDERS BOSTEEN, FINANSOPTIMERING APS

BAG OM ORDET

ÅOP betyder årlige omkostninger i procent af det samlede lånebeløb. Brug ÅOP og få et retvisende overblik, når du sammenligner lån med samme løbetid og samme afdrag

MIN VEJ

OPERATIONSTEKNIKER LARS ENOK AGERBO

'JEG LÆRTE AT SY VED AT ØVE MIG PÅ EN FLÆSKESTEG.'

AF MALIN SCHMIDT FOTO: JACOB NIELSEN

Jeg kan skille en motor i 30.000 dele og samle den igen. Oprindelig er jeg uddannet automekaniker, og der er mindst 10 ting ved eksplosionsmotoren, der minder om menneskekroppen. Begge har brug for ilt og brændstof. Måske var det derfor, jeg for 10 år siden søgte ind på uddannelsen som operationstekniker.

Der er det tekniske med sakse, pincetter, instrumenter, og så er der det menneskelige. At kunne reparere kroppen, som du reparerer en bil og se, hvordan nerverne og senerne løber, er sindssygt spændende. Jeg er den eneste operationstekniker på Rigshospitalet og den første specialeansvarlige sektionskoordinator på Læbe-Ganespalte Centret, der ikke er sygeplejerske.

Jeg giver ikke bare saks og pincet under operationerne. Jeg vil forstå, hvad de bruges til, og hvad de latinske udtryk betyder. Når kirurgerne flytter blodkar op, følger jeg ikke bare med. Jeg undersøger det, de gør. Det var sådan, jeg lærte at sy. Jeg købte en flæskesteg for at øve mig derhjemme og syede den sammen, og nu kan jeg assistere kirurgerne.

Vi får børnene ind første gang, når de er 3-4 måneder, og vi følger dem, til de er 21. Jeg er god til at være rolig. Måske har de et traume fra første gang, måske er de bange. Det tænker jeg over hver gang.

Vi åbner op i alle lag – underhud, overhud, muskulatur, slimhinder – og syr dem sammen i den struktur, der er den normale. At følge forandringen, når et barn kommer ind med en åben spalte og se resultatet bagefter, hvor de har fået en læbe og kan spise, drikke og få et normalt liv. Det er fascinerende hver gang. ★

| CV |

2016: Operationstekniker, specialeansvarlig sektionskoordinator, Rigshospitalet
2010-2015: Operationstekniker, Nordsjællands Hospital
2000-2010: Gartner og altmuligmand i daginstitutioner
1992-2000: Pædagogmedhjælper/børnehjem i Mellemamerika
1986-1990: Uddannet automekaniker

UMAMI

FÅ MERE VELSMAG I DINE GRØNTSAGER

Tilberedning er nøglen til at gøre grøntsager mere populære, mener professor i gastrofysik og kulinarisk fødevareinnovation.

AF CECILIE UHRE

Grøn mad og fokus på bæredygtighed er for alvor flyttet ind i offentlige køkkener. En stor kommune som København har nu et erklæret mål om at skrue ned for kødet for at mindske klimaaftrykket.

Men grøntsager som broccoli, knoldselleri og savojkål er ikke altid så lette at afsætte til børn, ældre og andre, der skal nyde godt af maden.

Ole G. Mouritsen, professor i gastrofysik og kulinarisk fødevareinnovation, giver derfor gode råd til at få grøntsagerne til at ose af velsmag.

Hvordan gør man grøntsager lækre?
Grøntsagers forsvarsmekanisme over for insekter og svampe, og for i det hele taget at blive spist, er deres bitterhed. En smag, som vi mennesker ikke naturligt eftertragter. Derfor må de køkkenansatte gøre sig umage for at trylle grøntsagerne om til lækre godbidder. Og det kan blandt andet gøres ved at tilsætte umami – en smag, der forbindes med kødkraft og fornemmelsen af mundfylde.

Hvordan tilfører man umami?
Der er to metoder: Enten kan du tilføje det til grøntsagerne via saucer eller marinader. Det nemmeste er at lave en marinade af sojasauce og citron – den sammensætning giver en god umamismag og fin syre. Og ellers kan man købe en sauce, der hedder Ponzu, i supermarkedet.

Den anden metode går ud på at nedbryde planternes stoffer, så de selv frigiver umami. Det kan ske via syltning eller fermentering. Du kan bruge en svamp, der hedder koji. En ekstrakt af den kan købes på flaske hos asiatiske købmænd. Det hedder shio-koji og betyder salt-koji. Hæld lidt over de grøntsager, du vil bruge, og sæt dem i køleskabet. Allerede efter en times tid udvikler grøntsagerne mere velsmag.

Kan man ikke bare bruge det tredje krydderi?
Jo, det kan man. Det tredje krydderi har været udskældt, men det er godkendt af fødevaremyndighederne, og der er ingen grund til at være på vagt, heller ikke når det serveres for børn. Det består af en aminosyre, der findes i næsten alle grøntsager. Det bliver brugt i mange aromablandinger. Jeg synes bare, det er sjovere at bruge råvarer, der også har andre smagsstoffer i sig. ★ UHRE@FOA.DK

Ole G. Mouritsen, professor ved Institut for Fødevarevidenskab (KU FOOD) har sammen med kok Klavs Styrbæk udgivet en bog om at få det grønne og ernæringsrigtige til at smage godt.
Bogen udkom 9. juni 2020.

BAG OM ORDET

Umami er sammen med sødt, surt, salt og bittert en af de fem grundsmage. Smagen af umami er et signal til kroppen om, at maden indeholder protein, som kroppen skal bruge. I sin reneste form kendes den i det japanske køkken som dashi, som er en suppefond. I det vestlige køkken er det tredje krydderi det tætteste, vi kommer på smagen.

KILDE: OLE G. MOURITSEN

Læs mere
smagforlivet.dk/materialer/umami

A-KASSEN

HUSK!

23. juni
kan du udfylde dit dagpenge- eller efterlønskort på foa.dk. Se oversigt over alle datoer på foa.dk/udbetalingsperioder

Husk at udfylde din Joblog
Mindst en gang om ugen skal du skrive de job, du søger, i en digital joblog – enten via foa.dk/akassen eller jobnet.dk. Du skal logge mindst 1-2 job om ugen, så du som minimum logger 6 job over en periode på 4 uger. Derudover skal du hver måned gemme mindst én jobansøgning i din joblog. Det kan få konsekvenser for dine dagpenge, hvis du ikke opfylder disse krav.

Nyt job?
Find dit nye job på FOA Job via foa.dk/akassen.

Digital post
Vi sender ikke længere breve med posten, men udelukkende til din indbakke på foa.dk/min-post. På Mit FOA i øverste højre hjørne på hjemmesiden kan du se og evt. ændre, hvordan du får besked om digital post. Vi anbefaler, at du både får besked pr. mail og sms.

A-KASSENS CALLCENTER
– en udvidet service til dig
Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til callcentret på tlf. 46 97 10 10. Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

FÅ HJÆLP TIL EN PLAN FOR VIRKSOMHEDSPRAKTIK

AF VIBEKE KOLD

Virksomhedspraktik er en form for aktivering, hvor du kommer ud på en arbejdsplads i op til 4 uger, mens du får dine sædvanlige dagpenge. Derfor er det vigtigt, at der er et formål med virksomhedspraktikken, så du ikke bare arbejder gratis, mens du bruger af dine dagpenge.

En vej til brancheskift

Virksomhedspraktik er især velegnet, hvis du overvejer at skifte til et nyt fag – måske pga. fysiske eller psykiske begrænsninger, der gør, at du ikke længere kan arbejde i dit hidtidige fag.

Det kan også være, at du bare har lyst til at prøve noget nyt, og så kan du også bruge de 4 ugers praktik til at snuse til et nyt fag. Hvordan er det at arbejde i det? Hvilke kompetencer kræver det? Skal du have mere uddannelse for at kunne få et fast job i faget? Det kan også være, at du allerede har de nødvendige kompetencer, så du kan blive fast ansat på arbejdspladsen efter praktikken.

Husk, at du ikke er ansat

Der er dog nogle problemer, du skal være opmærksom på, før du starter i en virksomhedspraktik. For eksempel er du ikke ansat på arbejdspladsen, så du har ikke samme løn- og arbejdsforhold som dine kolleger.

Du skal også passe på, at din arbejdskraft ikke bliver misbrugt. Nogle arbejdsgivere har en løbende strøm af virksomhedspraktikanter, der udfører ordinært arbejde, men aldrig bliver ordinært ansat på arbejdspladsen. Andre arbejdsgivere bruger virksomhedspraktikken som en slags prøveperiode, før de måske vil ansætte praktikanten fast.

Virksomhedspraktik er gratis for jobcentrene, og derfor er der mange jobcentre, der sender de ledige i virksomhedspraktik, selvom der hverken er job eller opkvalificering i praktikken.

Du skal have en plan

Du skal sikre dig, at der er et klart formål med din virksomhedspraktik. Skal du lære noget nyt eller snuse til et nyt område? Eller måske skal du afklare, om du stadig kan arbejde på dit gamle område, måske inden for nogle nye funktioner.

FOAs A-kasse kan hjælpe dig med at formulere en plan for din virksomhedspraktik, og hvad du skal bruge den til. Måske skal du starte på et uddannelsesforløb bagefter, hvor du kan lære mere om det, du har arbejdet med i praktikken.

Vi kan også hjælpe dig ved at tage en snak med jobcentret, hvis de vil sende dig ud i en virksomhedspraktik, der ikke giver mening for dig. For måske er det en helt anden form for aktivering, der er det rigtige for dig. ★

Brug dine feriedagpenge inden 1.9.2020

AF MIKKEL MELDGAARD BLOCH

Som følge af den nye ferielov starter der et nyt ferieår 1. september 2020. Hvis du har optjent ret til feriedagpenge fra a-kassen, skal du derfor nå at bruge dem inden 1. september. Du kan ikke overføre feriedagpenge til det ferieår, der begynder 1. september 2020. Hvis du har ret til feriedagpenge, vil du i marts 2020 have fået et brev fra a-kassen, hvor det fremgår, hvor mange dage du har ret til. ★

FROKOST I FARVER

Lav en lækker madpakke med mange farver og smage af det, du allerede har i dit køleskab. Brug for eksempel grønne asparges, hvide og gule æg og røde radiser.

AF KATRINE KLINKEN | FOTO: LINE FALCK

BENTOBOKS – MADPAKKE MED RESTER

1 portion

Asparges og æg med sesamsalt
4-5 kolde, kogte grønne asparges
1 æg
1 tsk. sesamfrø
½ tsk. salt

Bræk de træede ender af aspargeserne. Kog dem et minut og lad dem dryppe af. Skær ægget i halve. Drys æg og kolde asparges med sesamfrø og salt.

Rugbrød med fiskesalat med karry
2 skiver rugbrød
100 g. kold fisk eller tun på dåse (afdryppet)
3 spsk. mayonnaise
Ca. 1 tsk. karry
Salt og friskkværnet peber

Rør fisken med en gaffel og tilsæt mayonnaise. Smag til med karry, salt og peber. Kom fiskesalaten på en skive rugbrød og læg den anden side ovenpå. Klap sammen og skær over i halve.

Kartoffelsalat
150 g kolde, kogte små kartofler
2 spsk. blåskimmelost
2 spsk. ymer
Salt og friskkværnet peber
5-6 radiser

Skær kogte kartofler i halve. Mos blåskimmelost med en gaffel og rør ymer i. Vend sammen med kartoflerne og smag til med salt og peber. Giv radiser til.

Katrine Klinken er kok og ernærings- og husholdningsøkonom og arbejder som madskribent.

Læs mere:
instagram.com/katrineklinken

QUIZ

1. Under coronakrisen arbejdede Marlene Skade i det, hun beskriver som en?
A. Badedragt
B. Sikkerhedsdragt
C. Rumdragt

2. Hvad laver Hanne-Vibeke Holsts søster?
A. Social- og sundhedshjælper
B. Forfatter
C. Pædagog

3. På hvilken ø arbejder pædagogmedhjælperne Jens Kristian Jensen og Jan Foder?
A. Fanø
B. Als
C. Thurø

4. Hvor meget har Ossango Elanga Bruun tilbage hver måned efter at have omlagt sine lån?
A. 5.000 kroner
B. 6.000 kroner
C. 7.000 kroner

5. Hvor mange timer har Karen Schøn Andersen i døgnet?
A. 15
B. 20
C. 25

6. Vi er gået tæt på en af illustrationerne i dette nummer af Fagbladet FOA. Hvad forestiller det?
A. Svovlkis
B. En æggemad
C. Skæl af akvariefisk

KAN DU DIT FAGBLAD?

Vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop til en værdi af 250 kroner.
Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål. Du finder alle svar i dette nummer af Fagbladet FOA.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen. Send dit svar til: brevkasse@foa.dk **senest 1. august.**
Du kan også besvare quizzen på foa.dk/quiz

Vinder af quizzen i Fagbladet FOA nr. 1/2020 blev Jette Mortensen, Holbæk.

Partistøtte – nej tak!

FOA går ikke ind for, at medlemmerne skal støtte politiske partier over deres kontingent. Skulle det alligevel komme på tale, kan du melde fra på forhånd ved at bruge kuponen herunder.
Kuponen skal sendes til forbundets revisor. På den måde sikrer du dig anonymitet. FOA får kun at vide, hvor mange der har frameldt sig – ikke hvem.
Frameldingen gælder, indtil du annullerer den.
Du behøver derfor ikke indsende kuponen, hvis du allerede har gjort det tidligere. Hvis du ikke vil klippe i bladet kan du finde kuponen på foa.dk og selv printe den: foa.dk/partistoette

Hvorfor kan jeg ikke framelde partistøtte online?
Hvert år skal fagforeninger sende en blanket til frameldelse af partistøtte til deres medlemmer.
Det står der i "Lov om private bidrag til politiske partier og offentliggørelse af politiske partiers regnskaber" fra 1990. Selv om det siden er blevet muligt at underskrive sådan en erklæring online, gælder loven stadig.
Du kan finde finde frameldingskuponen på foa.dk/partistoette og skrive den ud, hvis du vil undgå at klippe i bladet. Men desværre er du stadig nødt til at købe et frimærke og spadsere ned til postkassen.

Cpr.nr.
Lokal FOA-afdeling
Navn
Adresse
Postnummer og by
Dato
Underskrift

☐ **Framelding:** Jeg ønsker at være fritaget for at betale til politiske partier eller partipolitiske formål i øvrigt over medlemskontingentet.

Sendes til Revsionsinstituttet, Skagensgade 1, 2630 Tåstrup
Mærk kuverten: **Erklæring**

FOA
SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Vil du også have gode rabatter?

Log på **foa.dk/medlemstilbud** og sig 'Ja tak' til at FOA må informere dig pr. e-mail og sms om de gode medlemstilbud.

FOA

DET SKER

FREDERIKSSUND
Seniorklubben. 16. sep. kl. 11.30-13: Generalforsamling med lidt at spise og drikke kl. 11.30-12, dernæst generalforsamling med dagsorden jf. lovene. Indkomne forslag skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før. Tilmelding til kasserer Anny Lorentzen på 29 60 02 39/annylorentzen@hotmail.com senest 1. sep. af hensyn til forplejning. Bagefter medlemsmøde fra kl. 13.30-16: Bryghuset – Svendborg – Demensby. En medarbejder fortæller om baggrunden for at lave en demensby inkl. slideshow og debat.

HOLSTEBRO
Seniorklubben. 13. aug. kl. 14: Banko. 27. aug. kl. 13.15: Besøg i Historiens Hus, Museumsgade 32, Herning m. rundvisning og kaffe/te/kage. Samkørsel fra FOA kl. 13.15. Tilmelding til Signe på 97 41 40 38/23 67 86 06 senest 21. aug. 10. sep.: Udflugt til Grænselandet. Se program på foa.dk/afdelinger/foa-holstebro og i næste trykte program.

HORSENS
Seniorklubben. 8. sep. kl. 14: Vi får besøg af Hanne Petersen, tidl. formand i FOA Horsens. Nu repræsentant for Røde Kors. Hun fortæller om det humanitære arbejde herhjemme og ude i verden. Hanne har en person med, der fortæller, hvordan man yder førstehjælp med hjertestarter. 22. sep. kl. 13-ca. 16.30: Tur til Klostermølle. Naturvejleder Peter Damgaard viser og fortæller om området. 6. okt. kl. 14: Besøg af formanden for Lungeforeningen, Klaus Skjærlund, der fortæller om opstart af foreningen i Horsens samt om lungernes funktion. For at deltage i seniorklubbens program skal du være medlem. Årlig kontingent 160 kr. Dorrit Bank på 60 19 70 16, Sonja Møller Andersen på 60 71 17 80. Begge træffes bedst ml. kl. 17-18.

ODENSE
Seniorklubben. 1. sep.: Vi prøver at afvikle den udsatte tur til Fejø. Kl. 6: Afgang Vejerboden Nyborg. Kl. 6.30: Afgang Dannebrogsgade. Kl. 6.45: Afgang Amtsgården Ørbækvej. Vi kører til Spodsbjerg, tager færgen til Lolland. Ombord får vi kaffe/rundstykker. På Fejø

ER DU UTRYG PÅ DIT ARBEJDE?
- VI ER SPECIALISTER I UDADRETTET ADFÆRD OG VI KAN SKABE TRYGHED HER OG NU!

Supervision, kurser og tryghedsskabende vikarer
S·T·O·P
SIKKERHED · TRYGHED · OMSORG · PÆDAGOGIK

www.s-t-o-p.nu
Landsdækkende service:
Tlf. 7199 3775 • post@s-t-o-p.nu
For **AKUT** assistance
Tlf. 7060 5929
– hele døgnet, hele ugen

Tag en uddannelse til Steiner-pædagog

Bliv en glad, kreativ og kompetent pædagog, der skaber små mirakler i børns hverdag gennem:

- Bevægelse og leg
- Musik og kreativitet
- Nye tanker om mennesket og pædagogikken

Optagelse sker ved en personlig samtale – ingen eksamenskrav

3-årig fuldtidsuddannelse med SU og gode jobmuligheder

Introduktionsaften tirsdag den 30. juni kl. 19

Rudolf Steiner Børnehaveseminariet, Johannevej 20, 2920 Charlottenlund
www.steinerseminar.dk – steinerseminar@mail.tele.dk – 39632137

KONTAKT FOA

FOA, forbundshuset
Staunings Plads 1-3
1790 København V

Telefon: 46 97 26 26
Åbningstid:
Mandag-torsdag: 8.30-16.00
Fredag: 8.30-15.00

FOA-afdelinger

Afd. 1: 46 97 11 00
foa.dk/foa1
Bornholm: 46 97 33 13
foa.dk/bornholm
Esbjerg: 76 10 93 50
foa.dk/esbjerg
Frederikshavn: 46 97 11 70
foa.dk/frederikshavn
Frederikssund: 46 97 12 00
foa.dk/frederikssund
Guldborgsund: 46 97 17 50
foa.dk/guldborgsund
Herning: 46 97 12 60
foa.dk/herning
Holstebro: 46 97 14 14
FOA.DK/HOLSTEBRO
Horsens: **46** 97 14 55
foa.dk/horsens
Kolding: 46 97 15 76
foa.dk/kolding
KLS: 46 97 15 00
foa.dk/kls
Køge: 46 97 16 00
foa.dk/koege
Lillebælt: 46 97 36 10
foa.dk/lillebaelt
LFS: 35 44 45 46
foa.dk/lfs
Lolland: 46 97 30 00
foa.dk/lolland
Mariagerfjord: 98 51 21 11
foa.dk/mariagerfjord
Nordjylland: 46 97 29 00
foa.dk/nordjylland
Nordsjælland: 46 97 33 90
foa.dk/nordsjaelland
Odense: 46 97 18 00
foa.dk/odense
Randers: 46 97 19 00
foa.dk/randers
Roskilde: 46 97 19 90
foa.dk/roskilde
Silkeborg-Skanderborg: 46 97 20 20
foa.dk/silkeborg-skanderborg
Skive: 46 97 20 80
foa.dk/skive

mødes vi med en lokal guide. Middag på Fejø Kro. Ud på eftermiddagen går turen hjemad. Forventet hjemkomst Odense kl. 19.15. Turen er betalt.

SYDFYN
Afdelingen. 27. aug. kl. 17.30-19.30: Tur med M/S Helge. Tilmelding og betaling sker via bogholderiet. 28. okt. kl. 17.30-20: Sektorårsmøde Pædagogisk Sektor, 4. nov. kl. 17-21: Sektorårsmøde Teknik- og Servicesektoren og 25. nov. kl. 17-22: Sektorårsmøde Sundhed- og Servicesektoren – alle i FOA Sydfyns lokaler. 16. sep. kl. 19: Generalforsamling. Dagsorden offentliggøres på foa.dk/sydfyn.

SYDSJÆLLAND
Afdeling: 25. nov. kl. 19: Generalforsamling i FOA Sydsjælland, Bataljonsvej 3, Næstved. Dagsorden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afdelingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelingens love være afdelingen i hænde senest 3 uger før.
Sektorerne: 11. november kl. 19: Årsmøder: Social og sundhed, Teknik, Kost og Service og Pædagogisk Sektor i FOA Sydsjælland, Bataljonsvej 3, Næstved. Dagsorden bliver lagt på afdelingens hjemmeside og bringes også i afdelingens nyhedsbrev InFOAktuelt. Indkomne forslag skal jf. afdelingens love, være afdelingen i hænde senest 3 uger før.

VARDE
Efterløns- og Seniorklubben. 28. aug. kl. 8.30: Udflugt m. afgang fra Varde Rutebilstation kl. 8.30. Tilmelding senest 14. aug. 6. okt. kl. 14: Banko i FOAs Lokaler i Varde. Tilmelding senest 2. okt. til aktivitetsudvalget: Sonja på 75 26 99 30, Ida på 26 48 20 04, Birthe på 41 58 40 57, Annemarie på 71 75 85 85.

VESTSJÆLLAND
Tilmelding med NemID. foa.dk/vestsjaelland
Fagforeningen. 30. april kl. 13-16 i Ho24. aug. kl. 8-15.30: NADA-kursus i Holbæk. Kompetence- og diplomgivende kursus med instruktør fra NADA Danmark. Kursusforløb: 24.-26. aug. og opfølgning 9. nov. Deltagergebyr: 1.650 kr. 30. nov. kl. 17: Afdelingsrepræsentantskabsmøde, Kurvej 4, Dianalund. Tlf./åbningstider 46 97 38 60 – man.-tirs. kl. 9-15, ons. lukket, tors. kl. 9-17 og fre. kl. 9-13. Hjemmeside foa.dk/vestsjaelland. Mail vestsjaelland@foa.dk. Faglig akuttlf. 46 97 21 63 kl. 16-22 på hverdage. A-kassens callcenter 46 97 10 10 kl. 16-20 på hverdage.

Tjek din løn

Får du den løn, du har krav på? Det kan godt betale sig at tjekke sin lønseddel. Nogle gange er der fejl i den, der betyder, at du ikke får den løn, du har krav på. FOA kan tjekke din løn og finde ud af, om du har penge til gode. Tjek din løn på: foa.dk/loentjek

FOA

A-kassen. 1. okt. kl. 17-20: Efterlønsmøde i Område Nordvestsjælland, Banegårdspladsen 3, Kalundborg. 12. nov. kl. 17-21: Efterlønsmøde i Område Midtsjælland, Japanvej 2, Slagelse. Gratis og tag gerne en ledsager med.
Efterløns- og seniorklubben Holbæk. 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjaelland.
Efterløns- og seniorklubben Slagelse. 26. august: Tur til Esbjerg. Medlem 450 kr. – ledsager 550 kr. Mandage kl. 14: Bowling i SuperBowl, Bredegade 50, Slagelse. Tilmelding ikke nødvendig, mød blot op.
Efterløns- og seniorklubben Ringsted. 3. sept. kl. 14-16: I Myrens Tegn v. Esben Langkniv. Tilmelding ikke nødvendig, mød blot op.
Efterløns- og seniorklubben Nordvestsjælland. 8.-10. sept.: Tur til Skagen. Medlem 2.550 kr. og ledsager 2.599 kr. Tilmelding og program på foa.dk/vestsjaelland. Alle arrangementer i 2020 for efterløns- og seniorklubberne kan ses på foa.dk/vestsjaelland.
Ringsted Kongrescenter: Nye oplevelser med 10 % rabat til alle forestillinger, køb billetter via linket i nyhedsbrevene udsendt via mail.

MEDLEMSPULSEN

Vindere i marts 2020

Hovedpræmie
Susanne Nørgaard, FOA Esbjerg

Gavekort til Coop
Inger Andersen Hansen, FOA Vejle
Henrik Gammelgaard, FOA Viborg
Mette Malene Grandjean, FOA Århus
Inge Bang, FOA Randers
Hanne Rosenkrantz Dahl, FOA Odense

Vindere i april 2020

Hovedpræmie
Annett Strandenes Nielsen, FOA Holstebro

Gavekort til Coop
Hanne Brædder, FOA Guldborgsund
Birte Bonnichsen, FOA Sønderjylland
Jette Sand Christiansen, FOA Varde
Randi Knudsen, FOA Herning
Marianne Galver, FOA Vestsjælland

Hovedpræmie: Et weekendophold for 2 på et Comwell-hotel i Danmark. Desuden har vi hver måned 5 Coop-gavekort til en værdi a 300 kr. Nye deltagere er velkomne på **foa.dk/medlemspulsen**

Social- og Sundhedsafdelingen:
46 97 22 22
foa.dk/sosu
Sydfyn: 46 97 27 27
foa.dk/sydfyn
Sydsjælland: 46 97 28 00
foa.dk/sydsjaelland
Sønderborg: 46 97 34 00
foa.dk/soenderborg
Sønderjylland: 46 97 35 00
foa.dk/soenderjylland

Varde: 75 21 01 00
foa.dk/varde
Vejle: 75 82 52 88
foa.dk/vejle
Vendsyssel:
46 97 10 30/46 97 13 46
foa.dk/vendsyssel
Vestsjælland: 46 97 38 60
foa.dk/vestsjaelland
Viborg: 46 97 30 30
foa.dk/viborg
Århus: 89 36 66 66
foa.dk/aarhus

PMF-afdelinger

PMF afd. 1: 46 97 31 01
foa.dk/pmf1
PMF afd. 4: 43 71 66 90
foa.dk/pmf4
FOA/PMF Kbh. Syd:
46 97 28 50
foa.dk/foa-pmf-kbh-syd
PMF Fyn: 46 97 13 13
foa.dk/pmf-fyn

PenSam
Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum
Telefon: 44 39 39 39
pensam@pensam.dk
pensam.dk

Redaktionen sluttet
2. juni

Indlæg til 'Det sker' sendes til Henriette Monrad, hmon@foa.dk

Frist til nummer 4
19. august
Frist til nummer 5
19. oktober

Annoncer
Dansk Mediaforsyning
Telefon:
70 22 40 88
dmfnet.dk

Annoncefrist
Nummer 3: 5. august
Nummer 4: 21. september

Annoncer og indstik, som er udsendt sammen med Fagbladet FOA, er ikke udtryk for FOAs anbefalinger.

Nummer 3 udkommer
Uge 36 2020

Synspunkter fremsat i Fagbladet FOA er ikke nødvendigvis sammenfaldende med FOAs synspunkter.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

PRESSENÆVNET

Medlem af Danske Medier

DANSKE MEDIERS OPLAGSKONTROL

Tilsluttet Specialmedier-nes Oplagskontrol

Oplag:
181.225/10. årgang
Tryk: Color Print A/S
ISSN: 1901-5712

SVANEMÆRKET
Tryksag
5041 0004

Udgiver:
FOA
Staunings Plads 1-3
1790 København V
Telefon: 46 97 26 26
foa.dk
e-mail: foa@foa.dk

KOLLEGA KRAM

KAREN HAR 25 TIMER I DØGNET

Karen Schøn Andersen er dagplejer i Skive Kommune. Hun er en af de helt store drivkræfter, siger en kollega.

AF ANDREAS HEMME | FOTO: TOR BIRK TRADS

Hvorfor fortjener Karen et kram?
Hun er problemknuseren i vores gruppe. Hun ved altid, når noget er under optræk. Jeg havde et barn, der var ked af at være i dagpleje. Så inviterede Karen mig over til hende, så hun kunne tage sig af mine store børn. På den måde fik jeg tid til at koncentrere mig 100 procent om det ene barn og få det til at føle sig trygt.

Generelt er Karen opmærksom og omsorgsfuld over for alle. Og så har hun altid en aktivitet, vi kan være sammen om. Hun skriver lige rundt til gruppen og byder på mad om formiddagen, og så har hun oveni lavet en forhindringsbane til børnene. Eller hvis solen skinner, inviterer hun til strandtur, hvor hun har bagt boller fra morgenstunden af. Jeg tror, hun har 25 timer i døgnet.

Karen er 73 år gammel, og jeg er lige ved at hyle, når jeg tænker på, at hun på et tidspunkt skal på pension. ★

Karen Schøn Andersen blev nomineret af sin kollega, dagplejer Charlotte Østergaard.

Har du en kollega, du gerne vil nominere, så skriv til redaktionen@foa.dk. Der er et gavekort på 250 kr. til Coop til kollegahygge, hvis vi bruger dit tip.

Følg Fagbladet FOA på Facebook

- **Få nyheder om din faggruppe fra Fagbladet FOA**
- **Giv din mening til kende**
- **Tip redaktionen med forslag til historier**

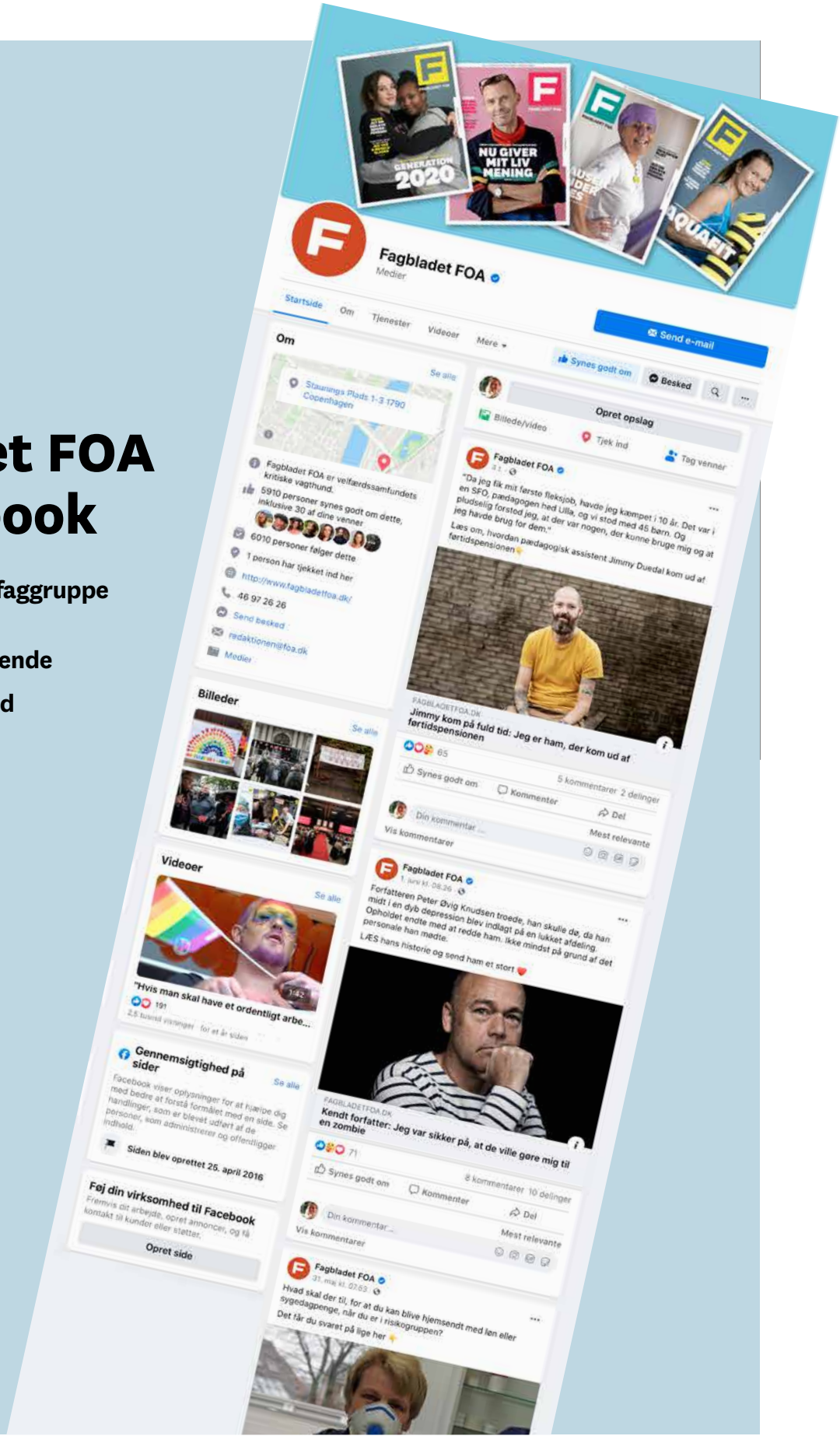

POPULÆRE MODELLER TIL ARBEJDE OG FRITID

praxis®
...gør din dag behagelig

Spar mange penge på vores i forvejen lave priser
- uden at gå på kompromis med kvalitet og komfort!

SPAR 50%
Se flere VILDE tilbud på **praxiswear.dk**

Model 25180 - Monaco
Sandaler til damer og herrer
med velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve: Sort:
Størrelse: 36 - 46
Normalpris 449,-

Model 25400 - Riva
Damesandal med bagrem og
velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Sort:: 36 - 42
Hvid: 37 - 40
Denim: 36 - 42
Normalpris 449,-

1/2 PRIS
2 PAR KUN
450,-

Model 25290 - Parma
Damesandal med bagrem
og velcrolukning.
Indersål af ruskind.
Farve/Størrelse:
Hvid: 37 - 40
Sort: 36 - 42
Normalpris 449,-

Model 25360 Garda
Damesandal med velcrolukning.
Skind med indersål af ruskind
Farve: Hvid
Størrelse: 37 - 42
Normalpris 449,-

SKECHERS

Model 910070 - Skechers Womens Flex Appeal 2.0
Letvægts damesneaker. Overdel i blødt sokke-lignende, sporty strikket stof.
Farve: Sort - Hvid - Navy
Normalpris 799,-
NU 639,20

SKECHERS

Model 910220 - Skechers Womens On The Go 600
Letvægts damesanda med super komfortl. Overdel i Mesh textil
Farve: Sort - Lysgrå - Lilla
Normalpris 649,-
NU 519,20

BIRKENSTOCK

Model 940040 - Arizona Soft
Damesandal i skind med to remme over vristen.
Støddæmpende mellemsål.
Farve: Sort - Navy - Hvid
Normalpris 999,-
NU 799,20

20-50% RABAT
på Skechers, Birkenstock og Merrell
Se MANGE flere modeller/ farver på **praxiswear.dk**

BIRKENSTOCK

Model 940060 - Arizona
Damesandal i skind med to remme over vristen.
Farve: Sort
Normalpris 699,-
NU 559,20

Tilbudet gælder til 10.07.2020 eller så længe lager haves . Fuld retur- og bytteret inden 30 dage.

Bestil på www.praxiswear.dk - eller 97 12 82 82

Praxis
Hammershusvej 16 i
7400 Herning